

MAGYAR LAPOK

UNGARIA T. „Dunaposta” BUDAPEST

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER BERLINBEN

**Barátságos légkörben folynak a tárgyalások.
Angol lap szerint Németország óvja Romániát
a román-szovjet katonai szövetség megkötésétől**

Berlinből jelentik: Gafencu külügyminiszter, akinek berlini tárgyalásait az egész világ közvéleménye rendkívüli érdeklődéssel kíséri, kedden délután félkettőkor érkezett meg a breslauer gyorsvonattal a német fővárosba. Kíséretében voltak *Crucescu* meghatalmazott miniszter, *Fabricius* bucuresti német követ, *Pusca* kabinetigazgató és *Pop* kabinetfőnök. A külügyminiszter a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyenruháját viselte.

Ünnepélyes fogadtatás a pályaudvaron

Az állomást a román és német zászlók díszítették. A vonatból kilépő külügyminisztert Ribbentrop német külügyminiszter rendkívül szívélyesen üdvözölte. Fogadtatására megjelent *Weiszäcker* külügyi államtitkár, *Dörnerberg* protokolfőnök és több miniszteri tanácsos, továbbá a berlini román követség tagjai. Az állomáson összegyűlt tömeg lelkesen ünnepelte

a román vendégeket. A zenekar a román és a német himnuszot játszotta. A két külügyminiszter ellépett a díszszázad előtt. Ezután Ribbentrop külügyminiszter Gafencut szállására kísérté.

Öt órán keresztül tárgyalt Gafencu és Ribbentrop

Az egész német sajtó nagy rokonszenvvel üdvözli a román külügyminisztert és rámutat a román-német tárgyalások jelentőségére.

Már kedden délután megtörtént az első megbeszélés a két külügyminiszter között. A tanácskozás öt órakor kezdődött és este nyolc óráig tartott.

Szöbakerült a két országot érintő valamennyi kérdés. A tárgyalás barátságos mederben folyt le és megállapították, hogy a szóbanforgó kérdésekben mindkét fél véleménye megegyezik.

A tárgyalások felölelik a két országot érdeklő összes kérdéseket Ribbentrop és Gafencu pohárköszöntői

Berlinből jelentik: Este félkilencor Ribbentrop német külügyminiszter vacsorán adott Gafencu külügyminiszter tiszteletére. Az első pohárköszöntőt Ribbentrop külügyminiszter tartotta és a következőket mondotta:

Miniszter ur!
Megbecsülés és kitüntetés számomra, hogy Excellenciát üdvözölhetem és Istenhozzottat mondhatok a román nemzet és Öfelsége II. Károly király képviselőjének. Az Ön látogatása alkalmat nyújt őszinte eszmecserére és meg vagyok győződve arról, hogy az előfoga mozdítani a nemzetünk közötti eddig is fennálló baráti kapcsolatok fejlődését és azok kimélyítését. A két ország egymást kiegészítő érdekei, valamint a gazdasági téren való termékeny együttműködés a legjobb reményekre jogosítanak a jövőt illetően. Ilyen értelemben emelem poharam Öfelsége II. Károly király egészségére, a román nemzet boldogulására és fejlődésére és Excellenciád egészségére.

Gafencu külügyminiszter az elhangzott felköszöntőre a következőket válaszolta:

Miniszter ur!
Hálás vagyok a kedves üdvözlő szavakért, amiket oly szíves volt hozzám intézni és legszívesebb köszönetemet fejezem ki a birodalom fővárosába való érkezésem alkalmából tanúsított figyelmesség jeleért. Küldetésem jelentőségétől áthatva, teljes bizakodással jöttem Németországba, mert nem kételkedem abban, hogy a felelősség helyén, ahol állok, kötelességem a két nemzet közötti még jobb megértés érdekében tevékenykedni. A nemrégiben kötött gazdasági egyezmény új és termékeny módszereket fog létrehozni a két ország és egy békés elrendezés általános érdekében. Ez az egyezmény közös munkánkon keresztül,

teljes és igazságos megvalósítást fog biztosítani.

Engedtessek meg nekem, hogy külügyminiszteri minőségemben kihangsúlyozzam azt a szellemet, amely ennek az egyezmény aláírására vezetett és emlékeztessék azokra a szavakra, amelyekkel a birodalom vezére és kancellárja és Öfelsége II. Károly király kinyilvánították békés céljaikat. Azoknak a jelentős tetteknek teljes mértékben való értékelésével, amelyek által a német birodalom, vezérének irányítása alatt olyan erőssé fejlődött, engedtessek meg, hogy poharamat Excellenciája a birodalmi kancellár egészségére, a német nép fejlődésére és boldogságára, valamint Excellenciád személyes egészségére ürithessem.

A német külügyminiszter által adott díszvacsorán jelen voltak von Krossig pénzügyminiszter és a Német Birodalmi Bank elnöke, Keitel tábornok, a német hadsereg főparancsnoka, Milch tábornok, légügyi államtitkár, Weszecker külügyi államtitkár, Wohltat pénzügyminiszteri osztályfőnök, Lippert, berlini főpolgármester, Fabricius, bucurestii német követ, Crutescu, Románia berlini követe és más előkelőségek.

Román—szovjetorosz katonai szövetség ellen?

Berlinből jelentik: A Daily Telegraph berlini levelezője szerint a Ribbentrop és Gafencu között folyó tárgyalások során Ribbentrop elsősorban rámutatott arra, hogy milyen veszedelmet jelentene Románia számára egy esetleges román—szovjet katonai szövetség. A német külügyminiszter kifejtette azt az álláspontját, hogy Romániának úgy politikailag, mint gazdaságilag Németország felé kell orientálnia.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Az ötvenéves Hitler

Irta: Csiszár Béla

Nagynémetország megalapítója Hitler kancellár most, április 20-án lesz ötvenesztendő. Látszik, a nagy emberek se maradnak örökké fiatalok. Az örökifjú Mussolini után most a másik nagy népvezér, Hitler kancellár is elért a férfikor delelőjére, a napos nyárba, ahonnan már a szelid őszbe vezet az út. A rohanó időt, az évek mulását az ötvenedik évnél érzi igazán az ember. Napoleonról mesélik, hogy amikor 50 éves lett, sirvafakadt a születésnapján. Arra gondolt, hogy mennyi még a tennivalója és felkiáltott, hogy még semmit sem csinált. Hitler kancellár, ha ötvenedik születésnapján, ezen a minden férfi számára elgondolkodtató, nevezetes évfordulón magába néz, bizonyára a jól végzett férfimunka örömeivel tekinthet elért eredményeire s egyáltalán nem kell kétségbe esnie afelett, hogy semmit sem végzett. Amikor, hat évvel ezelőtt, a birodalom vezére lett, egy párt-narcoktól tépett, szétszagattott országot vett át. Ma pedig egy hatalmas, fejlődő, rendezett, világszerte félt és tisztelt nagy német birodalmat kormányoz, amely teljesen az ő műve és sajátos alkotása.

A kép, amely a német kancellárról az átlagpolgárban él, szinte tulontul lenyűgöző, vagy úgy is mondhatnánk: tulságosan nyomasztó. Már szinte életében Übermensché, misztikus alakká nőtt s igen kevés azoknak a száma, akik a feneketlenül gyűlölők és a korlátlanul rajongók közepe, emberi méretekben képesek szemlélni. Hatalmas egyéniség s ép ezért féktelen a rajongás és a gyűlölet irányában. Lenyűgöző kortárs s ezért látjuk néha szinte emberfeletlinek. Embri közelségbe jut azonban, ha nem a nagy ivelésű pályát tekintjük, vagy az elért eredményeit, alkotásait, tetteit, hanem visszatérünk oda, ahonnan ez az életpálya kiindult, azokba az ismeretlen mélységekbe, ahol a névtelen milliók élete zajlik, s ahonnan oly nehéz a kiemelkedés, az egyéniséggé válás és a tömegek fölé jutás. Biztos kalauzt adott kezünkbe maga a kancellár ehhez, egyetlen írását, a „Küzdelmem” című könyvet, amely napnál élesebben világítja meg ezt a mélységet, ezt a küzdelmes indulást, amely Braunauból és Passauból vezetett rengeteg nélkülözésen és szenvedésen át Münchenig, a nemzetiszocializmus kifomálásáig. Akárcsak Mussolini, ő is egy szegény kisember fia: apja valamivel magasabb sarszit viselt a vámőrnél, de es is már nagy emelkedés ahhoz képest, hogy a nagyapa még szegény földműves volt Felsőausztria egyik tartományában, aki fiából szintén parasztot akart, csak később egyezett bele, hogy a falubéli cipészmeister mellett kitanulja a mesterséget. Hitler Alajos, az apa ezután kőművessegéd lett, majd továbbképezte és vámréé küzdötte fel magát. Braunauba kapott beosztást, itt született fia, Adolf 1889 április 20-án.

Fia születésekor Hitler apja már tulhaladt az 52-éven. Anyja 42 éves volt. Hitler maga apja harmadik házasságából származott. Az első életévek Braunauban, ebben a kis határmenti városkában, Passauban, majd Linzben teltek el. Itt ment nyugdíjba az apa, majd kis birtokot vásárolt magának s ott gazdálkodott. Hitler maga úgy emlékszik vissza ezekre az időkre, hogy élete első nagy benyomásai ekkor alakultak ki. Különösen elhatározó élményt jelentettek számára azok a történelmi munkák, amelyekre atyja könyvtárában bukkant s amelyekből a német-francia viszony kérdésére kapott okulást. Ettől fogva mindenért összefüggésben. Szüvedélyesen szeretett rajzolni, de viszont semmi kedve se volt ahhoz, hogy belőle is állami hivatalnok legyen. Művész, festőművész akart lenni s e tekintetben apjával komoly összetűzései voltak. S minél idősebb lett, annál jobban

XII-ik PIUS pápa Üszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyek papai legatusi minőségében az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

EUCCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

érdekelte az építész. Az apa halála után az édesanya engedékenyebb lélek lévén, kivette a fiát a reáliskolából s a festőakadémiára küldte. De még előbb egy évig szüneteltetnie kellett a tanítást is, mivel a fiatal Hitlernek 14 éves korában súlyos tüdőbaja támadt s az orvosok szigorúan megtiltották, hogy iskolába járjon vagy foglalkozást vállaljon. Alig került azonban az akadémiára, meghalt az édesanya is s az ifju Hitler itt állott egyedül, támasz nélkül. Még alig volt tizenötéves!

A nyomorúság arra kényszerítette, hogy gyors elhatározásra jusson. Apai öröksége ráment anyja betegségére, az árvapénz pusztá megélhetését sem biztosította. Ezért sürgősen kenyérkereset után kellett néznie. Neki vág Bécsnek azzal a szilárd hittel, hogy vagy neves művész lesz, vagy semmi. Akadémiai felvételi vizsgára jelentkezik, de visszautasítják. Ez annyira kétségbeeszt, hogy ismét visszatér vidékre, kínos aggodalmak és kínzó kétségbeesés közepette. Erős elhatározással azonban ismét nekivág. Építész akar lenni, mert úgy érzi, ez felel meg legjobban tehetségének és hajlamainak. Milyen érdekes az ifju Hitlernek ez az utkeresése, bolyongása a különböző pályák között! Előbb a festészetre, azután az építészetre esküszik s végül is kiköt a kőműves, majd a szobafestői mesterség-

nél. Harmadszor is visszatér Bécsbe, de most már lemondva arról, hogy építész lehessen, mert hiszen ehhez érettségire lett volna szüksége, ezzel pedig nem rendelkezett. Építőmester lesz tehát! — határozza el magát s fáradhatatlan az akadályok leküzdésében. Nyomorba és szegénységbe jut s az anyás fiu a szükség és az éhség társa lesz öt nyomorúságos esztendőn keresztül, amit Bécsben tölt. Előbb mint segédmunkás, majd mint kis festő keresi meg mindennapi kenyerét, azt a keserű kenyeret, amely még a természetes éhség csillapítására sem volt elegendő.

Két öröme van ebben az időben: a könyv és az opera. Inkább éheznek, csak hogy ezt a két szenvedélyt kielégíthesse. Rengeteget olvas és minden szabad idejét tanulmányainak szenteli. Ekkor alakul ki világlátása, kemény akarata, edződik meg lelke. Élete addig kispolgári környezetben telt, most kinyílik szeme és látja az alsóbb rétegek nyomorát s maga is részesévé válik szenvedéseiknek, nélkülözéseiknek. Emberismeretre, bő és érdemes élettapasztalatokra tesz szert. Tekintettel arra, hogy nem tanult szakmunkás vagy mesterember, hanem u. n. segédmunkás, napszámosként keresi kenyerét és így jut érintkezésbe a munkásosztállyal, érdeklődik bajaik, problémáik iránt és megismeri viszonyait. Ebben a korban alakul ki a szociális érzésű Hitler, a németiséget összefogni akaró és nacionalista világszemléletért mindenütt harcolni kész fiatalember. A 10-es években már

valamivel jobb körülmények közé jut, már nem kell segédmunkásként megkeresnie kenyerét, hanem mint kifestő és aquarellista önállóan dolgozik. Kedvteléssel folytatja ezt a munkáját, mert alkalmat ad tanulmányai végzésére is. Főleg a szociális kérdés érdekli, de rendkívül nagy érdeklődéssel tanulmányozza a történelmet és a politikai munkákat is. Lázasan tanulmányozza — de nemcsak a könyvekben — a zsidókérdést is. Ez az idő jelentette számára a legnagyobb belső átalakulást, amit valaha is megért. Ez a Sturm und Drang-korszak 1912-ig tartott. Hitler ekkor elhagyta Bécsét és Münchenbe tette át végleg székhelyét. S két év múlva kitört a háború, amely elnyelte a fiatal Hitlert, hogy négy év múlva mint kész férfit bocsássa szabadon, ki a világba, új mozgalmának szárnyabocsátására.

Husz év telt el azóta. Hitler ötvenéves lett s Európa átalakult. Németországból Nagynémetbirodalom lett s vezére körül megsűrsődtek a harcok. Mivé lett az a nélkülöző, nyomorgó osztrák fiatalember, aki árván, elhagyottan érkezett a meleg osztrák vidékről a bécsi nagyvárosba egy téli alkonyon és szűkölködések, szenvedések közepette tanult, virrasztott és dolgozott?! Csodálatosak a sors és a gondviselés utjai s ez különösen akkor szembeötlő, ha a zenitől visszatekinünk a mélységbe, ahonnan a csodálatos életpályák egyszer elindulnak, hogy meg se álljanak a csúcsgig, a tökéletes sikerig.

Ertekezletre hívták Bucurestibe az ország összes rendőrkesztőit

Marinescu tábornok, rendőralminiszter utasításokat adott ki a rendőrfőnököknek a lakosság ellenőrzésére

Bucurestiből jelenti tudósítónk: Az ország összes rendőrkesztőit és rendőrfőnökeit Bucurestibe hívták, hogy utasításokat kapjanak Marinescu Gábriel tábornok, belügyi államtitkártól, az ingatlanellenőrző könyvek kiállításáról és az egész ország lakosságának ellenőrzéséről.

Gabriel Marinescu, rendőrségi állambiztonsági és csendőrségi alminiszter hétfő délelőtt összehívta Erdély összes rendőrfőnökeit és utasításokat adott a lakók nyilvántartási könyvek vezetésére és általában a lakosság ellen-

zésére vonatkozólag. Az alminiszter rámutatott arra, hogy ez az ellenőrzési eljárás lehetővé teszi az ország egész lakossága népszámlálási adatainak állandó nyilvántartását. Marinescu alminiszter és Emil Iagolnita, a lakosság ellenőrzési szolgálat főnöke ismertette ezután a lakónyilvántartási könyveske vezetésének a módjait. Az erdélyi rendőrfőnökök a vett utasításokkal visszatértek Bucurestiből. Clonta Eugen nagyváradi rendőrkesztő ma, szerdán délután közli a sajtó képviselőivel Marinescu alminiszter utasításait.

Bankemberek...

Írta: Babay József

Világéletemben nem értettem a pénzhez. Ebből következik, hogy sejtelmem sincs azoknak a titokzatos és következetesen nagytekintélyű vállalatoknak a belső életéről, amelyeket mindközönségesen „bank”-nak, vagy „takarékpénztár”-nak neveznek. De szeretem őket... Két ilyen pénzintézetbe is eljárógatok, amikor szinpadí kiadóim csekket nyomnak a kezembe.

Mondom, nem kenyerem sem a bank, sem a pénz.

Pedig gyermekkorom legszebb emlékei fűződnek ezekhez a fogalmakhoz.
No de haladjunk sorjában.

Cseppnyi kis város az a hely, ahol először pillantottam meg a csillagokat. Kicsiny városka. Nem nagyobb, mint egy angyaltenyér... (Talán ezért fér el benne annyi jószág...)

Gyerekkoromban Gundy Ferkó volt a legjobb barátom.

Tekintélyes férfiú volt az apja: Gundy Géza bácsi, a Járasi Takarékpénztár pénztárosa. Méltóztassék elképzelni, micsoda hatalom: pénztárnok! Aki a Wertheim-kasszát nyitogatja, csukogatja... Akinek a kezében naponként vagyonok fekszenek...

Mi akkortájt a Veréb-utcában lakunk s megszegényedtünk kicsinykét. Apám elköltözött oda, ahol örökösen misét tart a esend, — a temetőbe. Eladtuk a zongoránkat is, két kis szobában búsungtunk édesmosolyú anyámmal.

Az udvar végén lakott Ferlindis órás úr. Csak órás. Mert ékszerekkel nem foglalkozott... Tizenkét gyerek ülte körül az asztalt. — Ők voltak a mindennapi ékszerei...

Egy őszi este benyitott hozzánk Ferlindis. Kicsiny, kopaszfejű, törődött ember, olyan vékony volt a hangja, mint a cérnaszál.

— Tekintetes asszony, — kezdte szinte sirva — segéljen rajtam. Nem tudtam az arendát kifizetni. Két negyeddal tartozom.

(En riadt szemmel hallgattam Ferlindis urat. Tanultam...)

— Kedves Ferlindis, hogyan segítek én, hiszen engem is ver a sorsom.

— No nem késpénzt kérek, csak protekciót. Váltót akarok igénybevenni. Ötven forint-ról mindössze. Bejártam az egész várost, de nem akad kezes. Sajnos, kegyed se „jó”. Ellenben, gondoltam, ha szólna Gundy pénztáros úrnak.

— Miről?

— Nézze, tekintetes asszony, mégis csak ő a takarékpénztárnoka... Akkor vesz ki pénzt, amikor akar... Voltam már Gundynénál, aki igen megszánt. De nem mer szólni az úrnak. Aszongya, lepjem meg jókedvében, akkor megteszi.

Anyám bátyja jóbarátja volt Gundy bácsinak. Anyám átment hozzá s megkérte: hívja el ma este valahova Gundy bácsit. Valami jó bor mellé... Segíteni kell Ferlindis óráson...

Este tíz óra volt.

A vendéglőben igen szépen muzsikált a kisvárosi első banda. Horváth Szép Percó Károly szakettes primás úrral az élén. Ketten ültek a nagyszaltnál, Gundy bácsi és a nagybátyám.

Holdfény ezüstje verte be az udvart.

Künn az udvaron álldigált remegő térdekel Ferlindis órás úr. Azt lesle, mikor játszik már a cigány vígát. Mert akkor „rányit” az urakra...

Végre, úgy éjfél tájt kiperdült a vígság. Gundy bácsi kurjongatott. Ferlindis benyitott. Szépen fogadták.

A cigányok kimentek a söntésbe, hogy lemossák a pókhálót a torkuk faláról.

Egyszerre csak felkelt Ferlindis és előadta nagy búját-baját. Könnyezett is.

— Nem szegyélli magát, kegyed? — kortholta Gundy bácsi. — Akkor, amikor tudja, hogy én parancsolok ebben a városban a pénznek, kezesek után szaladgál? Hát ki vagyok én?

Es felugrott.

A járási takarékpénztár ott fehéredett a vendéglő szomszédságában. Gundy bácsi jó kulcsára volt a takaréknak, örökké magával hordta az összes kulcsokat... Ajtókulcsot... Redőny még akkortájt nem volt divatban. Át-szaladt „Benyúlt” a Wertheimba és hozta az ötven forintot...

Ferlindis úgy zokogott, mint a gyerek... És másnap nem volt semmi baj.

Gundy bácsi ugyanis azt mondta Kugler úrnak, az igazgatónak:

— Te, Béla, kiadtam a Ferlindis órásnak 50 forintot. Majd megadja. Igaz?

— Igaz, Géza bátyám.

— No, akkor jó...

Ez a bank-történet szóról-szóra igaz. Mondják uraim, bankárok, vagyonosok, szakértők, bizományosok, pénzkirályok: nem szép?

Ez az oka, hogy nagyon szeretem a bankembereket.

(Tudósításunk folytatása az 1-56 oldalról)

Gafencu külügyminiszter Hitler vezér és kancellárnál

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér és kancellár szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Gafencu külügyminisztert. A kihallgatás részletei még hiányoznak.

Londoni jelentés szerint Gafencu külügyminiszter szombaton, április 22-én érkezik Londonba és április 25-ig marad az angol fővárosban.

Itt írjuk meg, hogy az angol kereskedelemügyi miniszter közlése szerint a Romániába utazó angol gazdasági bizottság április 22-én érkezik Bukarestbe.

Calinescu miniszterelnök helyettesíti távollétében Gafencu külügyminisztert

A király dekrétumot irt alá, amely április 17-vel kezdődőleg 15 napi szabadságot engedélyez Gafencu külügyminiszternek, hogy külföldre utazzék. Ugyanez a rendelet Armand Calinescu miniszterelnököt bizza meg a külügyminiszter helyettesítésével.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északi, északkeleti szél, felhőátvonulások, szélvédettebb helyeken talajmenti fagy.

Anglia nem vállalt kötelezettséget Hollandia, Dánia és Svájc irányában

Chamberlain érdekes bejelentése az alsóházban. Siettetik a fegyverkezés ütemét és felhalmozzák a hadianyagot. Szovjet-Oroszországgal tovább folynak a tárgyalások

Londonból jelentik: Az angol alsóház keddi ülésén Sandy konzervatív képviselő azt kérdezte a kormánytól, hogy milyen újabb katonai intézkedéseket tett a helyzetre való tekintettel. Chamberlain kijelentette, hogy siettetik a fegyverkezés ütemét és felhalmozzák a hadianyagot. Attlee őrnagy kérdésre azt válaszolta, hogy a többi kormányokkal, beleértve Szovjetországot is, tovább folynak a tárgyalások, Anglia azonban sem-

miféle különleges kötelezettséget sem vállalt Hollandia, Svájc és Dánia irányában támadás esetére. Arra a kérdésre, hogy Anglia kapcsolatban áll-e azoknak az államoknak vezérkaraival, amelyekhez katonai kötelezettségek fűzik, az volt a válasz, hogy az angol kormány minden téren, tehát katonai téren is érintkezésben áll a kérdéses államokkal.

Lengyelország továbbra is ellenzi a Szovjettel való együttműködést

Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter kedden kihallgatáson fogadta a varsói angol nagykövetet. Illetékes lengyel körök tartózkodással figyelik az angol-szovjet tárgyalásokat és

Varsóban az a vélemény, hogy ha létre is jön az angol-szovjet egyezmény az a lengyel-angol szerződés keretein kívül fog létrejönni, mert a lengyel kormány sohasem lesz hajlandó elfogadni az orosz segítséget.

Londonból jelentik: A „News Chronicle” című angol lap varsói levelezője szerint Beck, lengyel külügyminiszter továbbra is rendületlenül ellenzi a szovjettel való együttműködést, noha kétségtelen, hogy az háboru esetén Lengyelországra nézve nagyon fontos volna. Románia ebben a tekintetben — az angol lap szerint — elfogadta a nyugati hatalmak álláspontját. Az angol sajtó nem titkolja, hogy az angol-országi tárgyalások útjába bizonyos akadályok gördültek. A „Daily Telegraph” hozzát teszi, hogy Beck és Gafencu külügyminiszter megbeszélésén szó volt az 1932. évi lengyel-román védelmi egyezmény megerősítéséről is, mivel ez az egyezmény tudvalevőleg csak szovjet támadás ellen irányult.

Franca csapatösszevonások a svájci határon

Berlinből jelentik: Kedden olyan hírek terjedtek el a német fővárosban, hogy Franciaország magyaránny csapatösszevonásokat végzett a svájci határon. Ugy tudják, hogy egy hadosztály gyalogost és egy lovas hadosztályt vezényeltek a svájci határra. Illetékes körök hangsúlyozzák, hogy ez az első eset, amikor ezen a határszakaszon katonai intézkedések történtek.

Németország cáfolja a katonai előkészületeket

Berlinből jelentik: Illetékes helyről felhívatalos cáfolatot adtak ki azokra a külföldön elterjedt híresztelésekre, amelyek szerint Németországban katonai készülődések történének. A felhívatalos közlés alaptalannak mondja ezeket a híreszteléseket annak ellenére, hogy egyes államok valóban komoly természetű csapatösszevonásokat végeztek.

Tizenöt német hadihajó érkezik Memelbe

Kaunasból jelentik: Péntekre tizenöt német hadihajót várnak Memelbe. A hajók között lesz a Nürnberg nevű német cirkáló is.

Daladier szerint enyhül a feszültség Európában

Párizsból jelentik: Daladier francia miniszterelnök kedden este amikor a külügyminiszteriumból távozott, az érdeklő újságíróknak mosolyogva jelentette ki, hogy az európai politikai helyzet feszültsége egyre enyhül.

Felszámol a benemavatkozási bizottság

Londonból jelentik: A spanyol polgárháborúval kapcsolatos benemavatkozási bizottság a polgárháboru megszűntével szintén felszámol és esztörtökön tartja utolsó ülését az angol külügyi hivatalban. Ezen az utolsó, 30-ik ülésen kimondják az 1936-ban létrejött benemavatkozási egyezmény lejártát és forma szerint is megerősítik a két hónappal ezelőtt elfogadott határozatot, amelynek értelmében a benemavatkozási bizottság hivatala és az általa létesített ellenőrző szervek április 30-iki hatállyal feloszlanak.

Ciano olasz és Markovics jugoszláv külügyminiszter találkozója

A hivatalos megbeszélést április 22-ikére, a magyar államférfiak látogatása után tervezik. — Mussolini és Hitler választát találgatja az angol sajtó

Rómából jelentik: Ismeretes, hogy Ciano olasz külügyminiszter az olasz képviselőházban mondott beszédében közölte, hogy közelebbről találkozik a jugoszláv külügyminiszterrel. A találkozást most szombatra tűzték ki. Ciano graf közvetlenül a magyar államférfiak római látogatásának befejezése után Velencébe utazik és itt találkozik Markovics jugoszláv külügyminiszterrel. A tanácskozások két napon át tartanak s közben a két külügyminiszter két

kirándulást is tesz. A látogatás hivatalos jellegű lesz és Velencében fényes ünnepeket rendeznek a jugoszláv vendég tiszteletére. Az olasz lapok a legutóbbi albániai eseményekre való tekintettel különös jelentőséget tulajdonítanak a velencei találkozásnak s azt írják, hogy Olaszország és Jugoszlávia közt végleg megoldandak minden problémát és kimélyítik a baráti jó viszonyt. A velencei megbeszélések új korszakot nyithatnak az Adriai-tenger két hatalmának szoros együttműködése tekintetében.

Feliratban válaszolt az olasz szenátus III. Viktor Emanuel trónbeszédére

Rómából jelentik: Az olasz szenátus feliratban válaszolt Victor Emánuel, Olaszország és Albánia királya, Abesszinia császára trónbeszédére. A felirat hangoztatja, hogy az olasz külpolitika alapja a Berlin-Róma tengely marad, amely hatalmas katonai erőkre támaszkodó blokkot képvisel Európa közepén. A tengely bekerítésére irányuló kísérletek meg fognak bukni. A Róma-Berlin tengely hosszúvületű lesz, nemcsak a közös érdek, hanem a két nemzet azonos kormányzási rendszere miatt is.

A felirat rokonszenven emlékezik meg arról a magatartásról, amelyet Magyarország az

albán válság idején tanúsított, felsorolja az olaszok Tunisz-szal, Szuezzel, Dzsibutival kapcsolatos követeléseit, majd azzal végződik, hogyha Franciaország nem változtat magatartásán, minden felelősség őt fogja terhelni a két ország közötti szakadék kimélyítése miatt.

Olaszország minden évben fél milliárd lírát fordít hadfelszerelési célokra

Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lap rendeletet közöl, amelynek értelmében tíz éven keresztül egy félmilliárd lírát fordít Olaszország hadfelszerelésre.

Mussolini Hitlerrel egyidőben válaszol Roosevelt üzenetére

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesítése szerint Mussolini olasz miniszterelnök Hitler vezérkancellárral egyidőben a német válasszal megegyező értelmű feleletet ad Roosevelt amerikai köztársasági elnök üzenetére.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kérdést intézett az Egyesült Államok gazdasági és pénzügyi kiválóságaihoz, hogy milyen intézkedéseket fognak tenni viszály esetén. Az amerikai tőzsze vezetői már kísérleteket végeztek a háború esetére vonatkozó intézkedések kipróbálására.

Londonból jelentik: Az „Evening Standard” című lap diplomáciai levelezője szerint londoni politikai körök úgy vélik, hogy Hitler a birodalmi gyűlésen tartandó beszédében a következő három dolgot fogja leszögezni:

1. Németország nem ül le közös tárgyalóasztalhoz a Szovjettel.
2. Németországnak nincsenek támadó szándékai.
3. Az Egyesült Államok nem érdemelnek bizalmat, mert a wilsoni, 1918-ban tett ígéreteket megszegték.

A magyar államférfiak római megbeszélései

Az olasz király kihallgatáson fogadta Teleky miniszterelnököt és Csáky külügyminisztert. — Tanácskozás a Palazzo Veneziában és a „Csaták termé”-ben

Rómából jelentik: Kedden délelőtt Teleky magyar miniszterelnök és Csáky külügyminiszter a Pantheonba hajtottak és itt koszorút helyeztek el II. Victor Emanuel és I. Umberto király sírján. A gépkoecsisor ezután a Névtelen Katona sírjához ment. Az emlékmű előtt tiszti küldöttség sorakozott föl. A magyar államférfiak hatalmas koszorút helyeztek el az emlékműre, majd a fasiszta hősök kápolnájában tettek kegyeletes látogatást.

Délben III. Victor Emanuel, Olaszország és Albánia királya, Etiópia császára fogadta kihallgatáson a magyar miniszterelnököt és külügyi-

nisztert s ugyanakkor gróf Teleky Pálné Heléna királynénál és császárnénál jelent meg kihallgatáson. Ezután az olasz királyi pár villásreggelin látta vendégül a magyar államférfiakat.

Két óras tanácskozás a Palazzo Veneziában

Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök, Teleky Pál gróf magyar miniszterelnök, valamint Ciano gróf és Csáky gróf külügyminiszterek kedden délután két óras tanácskozást folytattak a Palazzo Veneziában.

Mussolini és Teleky gróf pohárköszöntője a Királyteremben megtartott díszlakomán

Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök kedden este díszvacsorát adott a Palazzo Venezia ugynevezett Királytermében a magyar államférfiak tiszteletére. A régi időkben a pápa fogadta királyi vendégeit ebben a teremben. A díszlakomán az olasz közélet színe java részt vett. A kormány tagjai teljes számban megjelentek és ott voltak az olasz külügyminisztérium vezető személyiségei is. A vendégek nagyrésze a festői fasiszta nyári díszegyenruháját viselte. A zenekar a lakomához való felvonuláskor a két baráti nemzet himnuszát és nemzeti indulóit játszotta. Teleky Pál gróf miniszterelnök, Thaon di Revel herceg feleségét vezette asztalhoz, míg Csáky gróf magyar külügyminiszter Marconi özvegyét.

Mussolini miniszterelnök a díszlakomán nagy pohárköszöntőt mondott a vendégek tiszteletére. Pohárköszöntőjében elmondotta, hogy Olaszország és az olasz nép milyen nagy örömmel látta, hogy Magyarország számára helyreáll az igazságon alapuló béke és hogy a közelmúltban visszakapta azokat a területeket, amelyeket minden jogosság nélkül vettek el tőle. Méltatta ezután a két ország közötti barátság jelentőségét, amelyet Magyarországnak a bolsevista ellenes szövetségbe való belépése csak jobban kimélyített. Magyarországnak a politikai célkitűzései teljesen megegyeznek a tengelyhatalmak politikai irányával. Mussolini po-

harát a magyar kormányzóra, a magyar kormányra és Magyarországnak népének boldogságára üritette.

A Duce pohárköszöntőjére Teleky gróf magyar miniszterelnök felelt. Elmondotta, hogy Magyarország népének osztatlan hálája kíséri Olaszország magyarbarát politikáját és sohasem mulasztja el az alkalmat hálájának megnyilvánítására.

Merénylet egy óceánjáró hajó ellen a le havrei kikötőben

Leégett és elsüllyedt a „Paris” nevű óriáshajó. — A fedélzeten levő utasokat és műkincseket megmentették

Le Havreből jelentik: Kedden este a „Paris” nevű francia gőzösön tűz ütött ki. A gőzös utasai közül igen sokan a newyorki világiállításra akartak utazni. A hajón volt huszonötmillió frank értékű műtárgy is, amelyet a kiállításra akartak vinni.

Szerdán hajnalban a tűz még tartott, de már vesztett erejéből. A biztonsági szolgálat főnöke és

Nekünk érdekünk — folytatta Teleky gróf, — hogy az olasz birodalom minél hatalmasabbá gyarapodjék és emelkedjék. Nincs ami elválasztana bennünket és Olaszország barátságának hatása már jótékonyan látszik a Dunavölgyében, mert husz évi bizonytalanság után már tisztul a látóhatár. Kell e ennél nagyobb bizonyíték, mint a Róma-Belgrád és Budapest közötti teljes megértés. Teleky gróf magyar miniszterelnök az olasz királyra és császárra, valamint az olasz népre üritette poharát.

A díszlakoma után az előkelő vendégsereg egy másik terembe, a „Csaták termébe” vonult át. Itt Mussolini Csáky külügyminiszterrel beszélgetett egy félórát, majd a beszélgetőkhez később Teleky és Ciano is csatlakozott. Közben Mussolini és Teleky, valamint Csáky és Ciano között is barátságos beszélgetés folyt le.

A magyar barátság jelentőségét méltatják az olasz lapok

Rómából jelentik: Az olasz lapok lelkeshangú cikkeket írnak Magyarországról és a magyar államférfiakról. A Giornale d'Italia hasábjain méltatja az olasz magyar barátság jelentőségét.

Az angol lapok szerint megvitatják Rooseveltnek küldendő választ is

Londonból jelentik: Az angol lapok is megemlékeznek a magyar-olasz tárgyalásokról. A „Daily Telegraph” szerint a tanácskozásokon első sorban az általános európai helyzetet vitatják meg, különös tekintettel azokra a változásokra, amelyek egy részt Kárpátaljának Magyarországhoz csatlósásával, másrészt Albánia megszállásával állottak elő. Az angol lap is úgy tudja, hogy megtárgyalják a Roosevelt-táviratra küldendő választ is.

A román személyzet alkalmazását ellenőrző tartományi bizottságok április 25-én megkezdik a személyzeti ellenőrzést a magánvállalatoknál

Bucurestiből jelentik:

A román személyzetnek a magánvállalatoknál való alkalmazásáról szóló törvény alapján a kereskedelmi és iparvállalatok minden év január havában kötelesek személyzeti kimutatást terjeszteni be a nemzetgazdasági minisztériumhoz. Amennyiben a vállalatnál alkalmazott személyzet száma husznál kevesebb, a kimutatást kék színű úrlapon terjesztették fel, amennyiben pedig az alkalmazottak száma a huszat meghaladja, az úrlap fehér színű.

Ezeknek a kimutatásoknak a felülvizsgálására minden egyes tartományi kormányzóság székhelyén úgynevezett inkadráló bizottságokat alakított a kormány. Ezeknek feladata annak ellenőrzése, hogy a vállalatok által kimutatott adatok mennyiben felelnek meg a tényleges helyzetnek.

Ezek az inkadráló bizottságok az idei évben most, április 20-án kezdik meg tevékenységüket. Mindazon esetekben, amikor a bizottság ezt bármely szempontból indokoltnak látja, kiszállással fognak meggyőződni az egyes vállalatok alkalmazottainak, vagy csak egyes alkalmazottaknak tényleges helyzetéről.

Ezek a helyszíni kiszállások április 25-én

kezdődnek meg. Mivel a személyzeti kimutatások beterjesztésére kötelezett vállalatok száma az egyes kormányzóságok területén igen nagy, a bizottságok rendszerint csak a nagyobb vállalatoknál végeznek helyszíni ellenőrzést.

A kereskedelmi és iparvállalatok vezetői, valamint maguk az alkalmazottak is, helyesen teszik, ha mindazon okmányokat állandóan kéznél tartják, melyekre egy ilyen kiszállás esetén a bizottságnak szüksége lehet. Ezeket az okmányokat tájékoztatás végett felsoroljuk:

Azoknál az alkalmazottaknál, akik román etnikai származásúak: születési bizonyítvány, állampolgársági igazolvány, az alkalmazott végzettségét igazoló okmányok és az eddigi gyakorlatról szóló bizonyítvány.

Ha az alkalmazott kisebbé, akkor születési bizonyítványt nem kérnek tőle.

A külföldi alkalmazottaknak a következő okmányokkal kell rendelkezniük: tartózkodási engedély, a foglalkozás gyakorlására jogosító sárka, vagy piros színű engedély, meghosszabbított útlevelel a munkakamara által kibocsátott képesítési igazolvány, vagy a képzettségnek és gyakorlatnak megfelelő okmányokkal való igazolása.

egy tűzoltó alatt leszakadt a fedélzet egy része és mindketten a mélybe zuhantak. A biztonsági szolgálat főnöke meghalt, a tűzoltó súlyosan megsebesült. Három rendőrtiszt bentszorult a hajó dísztermében és csak úgy tudott megmenekülni, hogy egy odátámasztott létrán az ablakon keresztül mászott ki. Mindhármán füstmérgezést szenvedtek.

A szerencsétlenül járt luxus gőzös 35 ezer tonnás.

Későbbi jelentés szerint szerdán reggel a tűz még tartott, de a legveszélyesebb tűzfészkeket már lokalizálták. A tűz a hajó pékműhelyében keletkezett. Az anyagi kár már eddig is sokmillióra becsülhető. A tűz keletkezésének okát még nem sikerült megállapítani, de feltételezik, hogy gyújtogatás történt.

Párizsból jelentik: Szerda déli jelentés szerint a Párizs személyszállító gőzös elsüllyedt. A műtárgyakat sikerült megmenteni.

Le Havreből jelentik: Az elsüllyedt Párizs hajó a tűzkatasztrófa következtében csaknem teljesen elégett. A hajó belső részéből csak a váz maradt meg. A kikötői hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak a tűz okának megállapítása céljából.

Párizsból jelentik: A vizsgálat eddigi megállapítása szerint a biztonsági szolgálat már 22 nappal ezelőtt figyelmeztette a Transatlantique hajótársaságot és a tengerészeti minisztériumot, hogy

a le-havrei kikötőben egy személyhajó ellen merényletet terveznek.

A hajótársaság azonnal vizsgálatot rendelt el a Normandie és a Paris fedélzetén. A biztonsági szolgálat embereit megkettőzték. Igen gyanús az a körülmény, hogy a tűz keletkezésékor a pékműhely le volt zárva és a biztonsági szolgálat emberei addig nem tudtak oda behatolni, míg fejszével föl nem törték az ajtót. Ezalatt pedig a tűz rendkívül elharapódzott. Az elsüllyedés miatt történt, hogy a hajó teljesen megtelt a tűzifecskendők víztől.

XII. PIUS PAPA arcképe szép kiállításban, nagy alakban, kartonra nyomva megjelent. Postával együtt mindössze 39 lei. Megrendelhető lapunk kiadéshivatala útján is.

A PATRICIUS HÁZTÓL

- A VATIKÁNI TRÓNIG

XII. Pius pápa élettörténete

Irta: Mgr. Enrico Pucci

— Negyedik közlemény —

Két jövődő pápa találkozása. P. d'Herbigny püspökké szentelése. Pacelli, a sportember

Itt Münchenben történt meg az is, hogy két jövődő pápa hivatalos kiküldetésben találkozott. 1918 májusában ugyanis XV. Benedek az egyik vatikáni prelátust küldte ki a német és lengyelországi viszonyok részletes tanulmányozására. Ez a prelátus Mgr. Achille Ratti volt, aki a breszlitovszki békekötés után Lengyelországból már hazatérően Münchenben és Bécsen át igyekezett vissza Rómába. Vajjon sejtette volna-e valaki ebben az időben, amikor a két jóbarát a müncheni nunciaturán hosszasan tárgyalt és csevegett... hogy egykor mindkettő a pápai trónra kerül? Egyik a másik után...

Münchenből Pacelli 1926-ban Berlinbe ment nunciussá. Ebből az időből való az az érdekes eset is, amit most fogok elmondani s amely — tudomásom szerint — először kerül a nyilvánosságra.

Egy napon egyszerű, igénytelen külsejű jezsuita atya jelentkezett Pacellinél: Michael d'Herbigny, a pápai bibliakutató intézet professzora, aki az államtitkárság egy titkos levelét hozta magával. A jezsuita professzor elmondta a nunciussnak, hogy a pápa rendkívül fontos és szigorúan bizalmasan kezelendő utasításáról van szó arra az esetre, ha a pápa kényes helyzetbe kerül, amely az oroszországi katolikusok üldözése következtében állt elő. A katolikus püspököket ekkor már mind deportálták. A pápa rendelkezése szerint pedig titokban — a város kormányzat tudta nélkül — újra fel kellett állítani az egész egyházszervezetet.

A derék Herbigny páter egyszerű papként hagyta el Rómát zsebében szabályos orosz utlevéllel, amit a francia követség útján szereztek meg neki. Az volt ugyanis a terv, hogy Herbigny — nyilván az élete kockáztatásával — Oroszországba utazik. Ahhoz azonban, hogy kellőképpen önálló hatáskörrel legyen s minden fontos intézkedést megteheszen, előbb püspökké kellett lennie.

A püspökké szentelés szertartásait kellett Pacellinek olyan titokban elvégeznie, ami az öskeresztények üldözésének távoli és megpróbáltatásokkal tele korszakát idézi az emlékeztünkbe.

Az orosz terroristák mindazáltal meggyúsították azt, hogy d'Herbigny páter szép és merész terve valóra váljon. Az általa ott később felszentelt püspököket megint csak vagy megölték, vagy elűzték a szovjetállamok területéről. A katolikus egyházszervezetnek csupán egyetlen tagja maradt hatott Oroszországban: Neveu püspök, aki francia lévén, a moszkvai francia nagykövetség lelkesíti állását töltötte be.

Előzőleg már említettem, hogy diplomáciai és adminisztrátori folytonos tevékenysége mellett Pacelli sohasem hanyagolta el missziós munkáját s szívében csak akkor volt igazán megelégedett, ha lelkesítő kötelességeinek is eleget tehetett. Németországban éppen úgy, mint bárhol, ahol megfordult. A német nyelvet közben olyan tökéletesen elsajátította, hogy gyönyörű társalgásért, szónoklataiért, s pompás stílusáért egyszerűen bámulták. Egy kötet német levelét ki is adták s a kritika egyhangulag megállapította magas irodalmi értékét. Nem volt Berlinben ott tartózkodása alatt egyetlen irodalmi, vagy művelődési egyesülés, ahová Pacellit meg ne hívták volna, nemcsak a katolikusok, hanem a protestánsok is, ami legjobban bizonyítja azt az általános hódolatot, amivel intellektuális tehetségének adóztak.

S csakugyan, ez volt az az időszak, amelyben

a nunciuss megszerzte magának azt az emberismeretet s a világi dolgokban való jártasságot, amely későbbi életében is annyiszor jó hasznára volt. Gyakran fogadta ismert, fontos személyiségek látogatását, köztük akárhányszor nemkatolikusok is bizalommal keresték fel mindig megbízható és bölcs tanácsaiért.

De minden hivatalos és egyéb szellemi elfoglaltsága mellett sem feledkezett meg Pacelli soha a test részére annyira szükséges mozgásról, tornáról és egyéb testgyakorlásról sem. Kedvenc sportja a lovaglás volt.

Egyszerűen öltözött alakja mindennap feltűnt a német sétateretek lovaglójain. De nagyon szeretett uszni is, amibe még gyermekkorában gyakorolta be magát a Róma melletti Santa Marinella

vizein, amelynek közelében családjának nyaraló villája volt.

Az elhunyt Ratti Achille kivételével nem igen került még Szent Péter trónjára olyan férfi, aki ily pompásan kiegyensúlyozta szellemi és testi képességeit.

Most még csak néhány szót a nevééről, amely nyilván a „pax“ szóból ered, ami békét jelent. A középkorban általában használt keresztnév volt ez a Róma környékén és Közép-Itáliában egyes családok vezetékneveként még ma is fennmaradt.

A régi latin „pax“ (béke) szónak több alakban is maradtak leszármazottai, amiket névként használtak. Így például „Pacionas“ vagy „Paculeins“.

A berlini nunciatura megszervezése. Konkordátumok Bajorországgal, Poroszországgal és Badennel

Az a tizenhárom esztendő, amit Eugenio Pacelli müncheni, majd berlini nunciussként töltött el, legfontosabb és leggyümölcsözőbb időszaka volt diplomáciai életpályájának. Egyben tökéletes előkészítője volt ez pápai államtitkárságának is.

Ez alatt az idő alatt megszervezett egy nunciaturát, befejezett és aláírt két konkordátumot s előkészített más kettőt, amelyeket később, mint külügyminiszter valósított meg. Hosszu nunciuss megbízatása kellő tanúbizonysága annak a bizalomnak és szeretet megbecsülésnek, amelyben őt a Vatikán részesítette.

Németország háboru utáni állapota egészen olyan volt, mint a hosszas aléltásból lassankint magához térő és a bizonytalan alakulásokkal küzdő országoké szokott lenni. A gyógyulási folyamat első jelensége, annak a folyamatnak, amelyet a társadalmi és politikai struktúra gyors változásai jellemeznek, az 1919-ben megállapított weimári alkotmány volt. Tizennégy esztendővel később aztán a nemzeti szocializmus rendszerének uralomra kerülésével egy még gyökeresebb átalakuláson ment keresztül az ország. Az eddig inkább államszövetségi rendszeren felépült birodalom 1933-ban végleg és tökéletesen egységessé vált, osztatlan eggesszé lett.

A Szentcséknek, amely Pacelli nunciuss révén mindig pontosan volt értesülve a mindenkori politikai helyzetéről, az volt a legfőbb gondja, hogy a berlini nunciatura felállításával közvetlen érintkezésbe kerüljön a német birodalommal.

Mindaddig Németországban csak egy nunciatura működött Münchenben s ez gondoskodott az egész Németország katolikusainak az érdekeiről. Pacellinek hosszas tárgyalások után sikerült kieszközölnie az engedélyt arra, hogy Berlinben felállíthassa az apostoli nunciaturát. A feladat hatá-

rozottan kényes volt és nehéz, komoly akadályokat kellett legyőznie s kielégítően kellett megoldani a rangelsőség kérdését is, mert hiszen a Szentcsék ragaszkodott ahhoz, hogy nunciussai rangelsők legyenek a többi követek előtt minden fővárosban.

Talán sokan vannak, akik nem tudják még, hogy a nagykövetek és követek diplomáciai rangsorát az 1815-i bécsi kongresszuson állapították meg egész Európa részére abban az időben, amikor a napoleoni háborúk viharai után kezdtek magukhoz térni az egyes országok. Ezt a megállapodást megelőzően a rangelsőség kérdése igen sokszor komoly surlódásoknak volt az alapja az államok között.

Van a Vatikánban egy szép falszöveg, amely azt a jelenetet ábrázolja, amikor elégteltelt nyugtanak XIV. Lajosnak és követének rangelsőséget adnak Spanyolország követe előtt. A falszövegen irás is van... ünneplés kinyilvánítása annak, hogy Spanyolország követei nem igénylik többé a francia követ előtti helyet. Ez a falszöveg allegorikusan és drámai módon tárja elénk ezt a francia „diadalt“, amely akkoriban mindenesetre volt olyan fontos és jelentőségteljes, mint egy harctéri győzelem.

A bécsi kongresszus vezette be azt az új és örökidőkre megállapított szokást a fogadásoknál és jegyzőkönyveknél, hogy a pápai nunciussok, akik egy egyházi és lelki hatalom képviselőitében szerepelnek, megelőzik a világi hatalmak képviselőit.

Pacelli kiváló ügyességgel és tapintattal folytatta le a Berlinben felállítandó pápai követség ügyére vonatkozó tárgyalásokat és simán áthidalta a különböző akadékoskodó politikai és egyházi véleményeket. De ez csak az első diplomáciai sikere volt a leendő pápának a háboru utáni Németországban.

Bár az általa megszervezett berlini nunciatura vezetésére őt nevezték ki, még sem távozott rögtön Münchenből. Előbb még sikeresen tető alá juttatta azt a konkordátumot, amit a Szentcsék és Bajorország között előkészített. A Vatikán és Bajorország ugyanis mindaddig egy régi, elavult egyezmény alapján szabályozták a felmerült egyházi és vallási ügyeket. Ezt az egyezményt még VII. Pius kötötte József Miksa királlyal.

(Folytatás következik.)

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kapualatt	füzve 185 lei
	kötve 238 "
Ezt látják a csillagok	füzve 314 "
A kalapkirály I. II.	kötve 324 "

DANTE KIADÁS

Polyák István:

Erdélyi zarándokok Rómában

Nyitott szemmel a pápa városában. „Servus servorum Dei”

Róma, április hó.

„Isten szolgáinak a szolgálja” — ezt a címet vette fel és használta a leveleiben is Nagy Szent Gergely pápa, amikor a konstantinápolyi püspök nagy gögösen „egyetemes pátriárkának” hívta magát. Ez a legszebb, legmélyebb jelentésű címe azóta is a pápának. Mindenki szolgálja. Hogy pedig mennyire igaz, azt a soha meg nem szünő zarándoklatok, kihallgatások igazolják. Mindenkit fogadnia kell. Mindenki atyái jóssággal kell tekintenie, mindenkinek mondania kell egy jó szót. Odagyűlnek köré azok, akik talán az életben, a politikában szembenállanak egymással. Itt nincs különbségtétel. Csak Isten szolgálja és a szolgák legfőbb szolgálja, a pápa.

Aki egyszer pápai kihallgatáson volt, az sohasem felejt el ezt az élményt. De még inkább a szívébe vésődik a pápa képe annak, aki hosszabb időn át figyelemmel kíséri a Szent Péter-tér mozgalmas világát, a zarándokok színes, száznyelvű, százszokású csoportjait, a kihallgatások nyüzsgő tömegeit és mindennek középpontjában az „Isten szolgáinak a szolgálját”.

Most volt a napokban a Katolikus Akció leánymozgalmának a nemzetközi kongresszusa harminckilenc nemzet képviselőinek a részvételével. A mozgalmas, tanulságos napok után pápai kihallgatás koronázta meg a kongresszus munkáját. Harminckilenc nemzet képviselői nemzeti viseletben és a Szentatyának szánt ajándékkal! Gyönyörű látvány az olasz tavasz ragyogó napsütésében Bernini oszlopai alatt. Azután itt vannak a veszprémi diákonus-kispapok előjáróikkal. Odébb francia diákok csoportja papjukkal, tanáraikkal. Idesodródunk mi is és idehuzódnak a vörösre-rendás germanikusok, a népnyelv „gyalogos biborosai” is.

A kihallgatás csoportonként külön termekben folyik. Első a kispapok csoportja. Ezek állnak a legközelebb a Szentatyá szívéhez. Szívükből jön a hozzájuk intézett szava is. Jó pap, jó nép. Hit, remény és szeretet. Áldozatos lélek a nehéz időkben. Ez beszédének a gondolatmenete. Németül beszél. De magyarul köszön el. Látom, a szemek

ragyognak, soknak a szemében könny ragyog, amikor a legszebb magyar köszöntés, a „Dicsértessék a Jézus Krisztus” elhangzik a Szentatya ajkáról.

A szomszéd teremben vannak a francia diákok. Ajándékot hoztak a Szentatyának. A Szentatya franciául beszél hozzájuk. Azután következnek a Katolikus Akció leánykongresszistái. A vértanu Spanyolország képviselői a pilari Szűz csodátevő szobrának kicsinyített mását ajánlják fel a Szentatyának. Csak most tudom meg, hogy a mi Erdélyünk is itt van. Bethlen grófnő és leánya képviselik.

Elhozták a Szentatyának a csiksomlyói Szűz szobrának kicsiny mását. A Szent-

A csiksomlyói Mária-szobor

atyá kedvesen elbeszélget a fiatal Bethlen grófnővel és bucsuzásul lelkes magyar szavakat mond neki.

Itt voltunk tehát mi is lélekben mind, a csiksomlyói Boldogasszony képviselt bennünket.

Papok, turisták, zarándokok

Aki először van Rómában, annak bizonyára szemébe ötlök a sok pap, a sok szerzetes. Pedig ez nagyon is természetes. Hiszen Róma a világ-egyház közigazgatásának a középpontja. Gondoljunk csak csip-csup kis államok központi hivatalnok-seregére és hasonlítsuk össze a mi négyszázmillió világegyházunk hatalmas méreteivel és a missziók világotbehálózó szervezeteivel. Vegyük még hozzá, hogy a szerzetesrendek, társaságok központi képviselőit, intézetet tartanak fenn Rómában és itt vannak a híres egyházi főiskolák, ahol a világ minden népének fiai találkoznak egymással.

Azért, ha valakinek feltűnik Róma egyedülálló vallásos jellege és a sok egyházi személy, akkor csodálnia kell ebben az Egyház páratlan gazdagságát és köszönetet kell mondani gondoskodásáért, mert aratókat küld az érett buzatáblákra.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadó-hivatalunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

A turistákkal már másképpen áll a dolog. Hatalmas társaságokocsik sétáltatják őket nevezetességtől nevezetességig. Kitanult vezetők darálják, ordítják a neveket, évszámokat, érdekességeket. Kábult fejú, bedekeres, fényképezőgépes világjárók imbolyognak a vezető után és minden lábuk elé kerülő kődarab újabb kérdést jelent a szegény vezető számára. Nem is csoda, ha így a legfantasztikusabb magyarázatok születnek meg. A turisták csodálkoznak azon, hogy sok a pap, de magukon nem csodálkoznak. Pedig ők is sokan vannak. Szegény idején egy nap alatt több turista fordul meg Rómában, mint ahány pap van az egész városban.

Egyébként a római benszülött hamar elintézi őket. Aki turista, utazó, bedekeres, fényképezőgépes hámuló idegen, az neki mind német — xedesco. Igaza is van. A legtöbb német.

Ha sok a turista, viszont kevés a zarándok. Kevesen vannak azok, akik nem az érdekest és a látványost nézik meg, hanem a szentet, a meghatót, az élő hit jeleit. Legtöbbször csak kétféle szempontot jelent ez, mert a látnivaló ugyanaz. De éppen elég ahhoz, hogy a turistát a zarándoktól megkülönböztessük. A turista a Foro Mussolinin ép úgy forgatja a fejét és ép úgy bámul, mint a vatikáni bazilika hatalmas kupolája alatt az Apostol-fejedelem sírjánál. Neki mind a kettő „érdekes, kolosszális”. A turista is megnézi sorban a hét főtemplomot és csodálkozik is nagyokat, de nem bucsunyerő szándékkal, Néri Szent Fülöp nyomán járja meg ezt az utat. Igen, az ut, a látnivaló ugyanaz, csak a lélek más. Talán azért, mert a világ, a környezet, a közszellem is más. Talán ezért van még több turista, mint zarándok az Örök Városban.

Francia író előadása Romániáról

Bucurestiből jelentik: Egy francia lapban hosszú méltató cikk jelent meg Romániáról Charles Oulmont párizsi író és neves utazó előadása alkalmából.

„Az angers-i földrajzi és néprajzi társaság meghívására Charles Oulmont, a párizsi sajtó egy kiváló képviselője előadást tartott. Azzal kezdte előadását, hogy bemutatta a román turisztikai hivatalnak „Romániai képek” című filmjét, amely végigvezetett minket Románia hegyein, síkságain, a Duna kék vizén s így lehetővé tette számunkra, hogy megismerjük ezt a szép országot.

Láttunk pompás népviseletet, nagyipart, gabonát, fausztatást, petróleumot és sok más egyebet.

Elvonultak előttünk a constantai kikötő képei, a hatalmas gabonarakarok, aztán a sinaiai kastély, nagy, modern és festői városok, csatornák a Duna deltájában.

Azután Románia és Franciaország egymáshoz való viszonyáról szólván a következőket mondotta:

Románia egyébként, mint Franciaország is, latin ország. Poincaré és Herriot a latin kultúra bástyájának nevezték. A román nép megőrizte a költészet kultuszát, a népviselet eredeti szépségét, népdalait.

Gamelin tábornok egy alkalommal, II. Károly királyról beszélve azt mondotta, hogy nézete szerint Románia uralkodója egyike Európá legnagyobb államfőinek és kétségkívül legnagyobb katonája.

Károly király életművének ismertetése, folytatja a francia lap, — messze túlhaladna egy előadás kereteit. Az előadó kénytelen volt tehát arra szorítkozni, hogy vázolja a szoros kapcsolatot, amely a király és népe között van és amelyet megerősítenek a királyi alapítványok intézményei.

Bealkonyul a szélhámosoknak

Husz leírt — másfélhavi börtön

Temesvár. Saját tud. A napokban a hetipiacon ál-komiszáriust lepízték le. A gyárkúlvárosi piacon történt, valamj fiatalember állt meg Zamfirescu Rozália piaci kofa előtt s az árusítók részére előírt számát kifogásolta. Azt állította, hogy a szám nincs rendben s ezért a kofát fel joga jelenteni. Mivelhogy rendőrkomiszár. Ha azonban husz leírt kap, eláll a feljelentéstől... A „komiszárius ur” rögtön megkapta a husz leírt és mindjárt tovább is állt.

Zamfirescu Rozália az esetet elmondotta az ismerősöknek, akik között olyan is akadt, aki azt a bizonyos komiszárius urat ott látta az árusítónőnél. Ez az ismerős azt állította, hogy ismeri a rendőri közegeket, de az az illető nem tartozik a rendőrség kötelékébe. Erre közölték a dolgot a legközelebbi rendőrszemmel, aki felszólította a kofát, jöjjön vele, megkeresni a husz leírt zsaroló „komiszárt”.

A sörgyári vendéglőben találták meg, éppen elitta a husz leírt. A rendőr felszólítására, hogy kövesse a rendőrségre, felháborodottan tiltakozott és megfenyegette a rendőrt, hogy állásával játszik. S amikor még egy rendőr lépett a helyiségbe, mindkettőjük előtt kijelentette, hogy ő rendőrkomiszár. Azonfelül a polgármester unokaöccse s miegyébb.

A rendőrök mindamellet bekisérték s ekkor kitűnt, hogy Taran Marcu munkanélkülivel vagy inkább munkakerülővel azonos, aki már máskor is rendőri közegnek adta ki magát. Átadták az ügyésznek.

Tettenérés esetéről lévén szó, a bíróság már meg is tartotta ügyében a tárgyalást. Két rendőr — hatósági közeg — s egyéb tanúk egyértelműleg vallották, hogy rendőrkomiszárnak mondta magát. S mivel ily körülmények között zsarolta ki a kofától a husz leírt, el is ítélték. Másfélhavi börtönrre s politikai jogainak két évre való felfüggesztésére ítélték.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: LEÁNY A PARTON.
CORSÓ: EMBERI BESTIÁK.
APOLLÓ: DRÁMA SANGHAIBAN.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belléírás: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

BORIS BOLGÁR KIRÁLYT A VARSÓI EGYETEM DISZDOKTORÁVÁ AVATTÁK.
Varsóból jelentik: A varsói egyetem diszdoktorává választotta Boris bolgár királyt. Szófia-ba Lengyel küldöttség utazott a varsói egyetem dékánjának vezetésével, hogy a diszdoktori oklevelet a bolgár uralkodónak átadja.

TIZENÖT MILLIOVAL EMELKEDETT NÉMETORSZÁG KATOLIKUSAINAK A SZÁMA. Berlinből jelentik: Cseh- és Morvaország, valamint Memel visszacsatolásával Németország katolikusainak száma újabb 15 millióval emelkedett. A „L'Osservatore Romano” legutóbbi számának adatai szerint Németország lakosságának vallási számaránya a következő: Protestáns 43 millió, katolikus 37 és félmillió, különféle keresztény felekezetű 900 ezer, zsidó 750 ezer, míg felekezeten kívül 4 millió és 350 ezer.

Az aradi rendőrség felhívása. Arad. Saját tud. Az aradi rendőrség közlése szerint Arad város területén újabb intézkedésig tilos hármiféle gyűlés, bál vagy összejövetel megtartása. Epen ezért ilyenemű kérvényeket ne nyújtsanak be a rendőrség illetékes ügyosztályához, mert engedélyt senkinek sem adnak ki. A rendőrségi rendelkezéshez hozzáfűzik még, hogy a közelmúltban kiadott ilyenemű engedélyek érvénytelenek.

GRÁMM GYULÁNÉ HALÁLA. Nagyvárad urti társadalmát mély gyász érte. Grámm Gyuláné, sz. szeptesi Varga Juliánna életének 77-ik évében meghalt. Temetése a váradi-olaszi temetőben csütörtök délután 4 órakor lesz. Az elhunyt uriaszonyt férje, idős Grámm Gyula, fia, ifj. Grámm Gyula, ifj. Grámm Gyuláné, szül. Steintz Emma menyje, Grámm Zolika unokája, Násza Józsefné, szül. csokalyi Pényes Irma mint sógorné, Násza József mint sógor és gyermekei, Szeptesi Varga Lajos, szeptesi Varga Zsuzsánna, öz. Hutira Endréné, szül. Varga Erzsébet, öz. Baranyi Ferencné szül. Varga Teréz testvérei, Hutira Elemér és neje, Hutira Olga és családja gyászolják.

Tízezer néprádiót osztanak szét szegénysorsosok között Hitler Adolf születésnapján. Berlinben nagyszabású előkészületeket tesznek Hitler vezérkancellár ötvenéves születésnapjának megünneplésére. Mindenütt hatalmas kandelaberek emelkednek a magasba, amelyek az esti órákban három méter magas lángnyelvekkel emelkednek az ég felé. Egész Berlin zászlószoborban fog uszni. A vezérkancellár születésnapját nemzeti ünnepnek nyilvánították és azon a munkások ugyanolyan fizetésbőven kapnak, mint május elsején. A Sportpalastban Hess Rudolf, a Führer helyettese, a nemzeti szocialista párt fiatal, most hivatalba lépő vezetőit és tisztviselőit megesketti a vezérkancellár iránti hűségre. Este hatalmas fáklyamenet lesz. Ez alkalommal a szegénysorsosok között tízezer néprádiót osztanak szét.

MEGNYILT A TORINO-BUCURESTI-CONSTANTA-I LEGIVONAL. Constantából jelentik: Április 17-én szállt le a constantai repülőterem a Litoria nevű olasz repülőgép, amely megnyitotta a Torino-Bucuresti-Constanta légiforgalmi közlekedést.

Véres nőgortüntetések voltak Fokvárosban. Fokvárosból jelentik, hogy ott hétfőn este mintegy 4000 néger a parlament épülete elé vonult és a fehér és fekete faj közti megkülönböztetést bánásmód ellen tüntetett. A rendőrség megkísérelte a tömeg szétesztését, de a rendőrököt a szó szoros értelmében legázolták. Négy rendőr tisztviselő olyan sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba kellett őket szállítani. A tüntetőket csak nagyszabású rendőrséggel sikerült később visszaszorítani.

KEDVEZMÉNY A PONTOS ADÓFIZETŐKNEK. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter közleményt adott ki, amely szerint mindazok, akik május 10-ig kifizelik adójukat, 5-7 százalékos kedvezményben részesülnek.

Veszedelemes tűz Székelyhídon. Saját tud. Tegnap éjjelkor Székelyhídon félreverték a hangokat és a községben levő egyetlen nagy iparüzem, a papirlemezzgyár szirénája is megszólalt. Mivel már több légvédelmi gyakorlatnál ugyanezen hangok adták meg a jelzést, a népes nagyközség lakossága azt hitte, hogy előre nem hirtett légvédelmi gyakorlatról van szó és ezért nem mozdult ki a portájáról. Csak a Kender-vég nevű falurész lakói látták a Hunyadi János és Szabó Ferenc telkéről felcsapódó lángokat és így megállapíthatták, hogy komoly tüzesetről van szó. Mivel a községben alig van ló, a tűzoltás megkezdése késett s így két istálló lett a tűz martaléka, sőt már egy lakoház teteje is égni kezdett. A kivonult tűzoltóságnak azonban sikerült lokalizálni a gyorsan terjedő tüzet a sok nádas házzal bévelkedő faluszélen. A körülmények arra vallanak, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

NEGY EV MULVA MEGTALÁLTA A TÓBA EJTETT EZÜSTÓRÁJÁT. Sydneyből jelentik: R. Cox ballarati (ausztráliai) lakos négy évvel ezelőtt halászás közben a Wendoureei-tóba ejtette ezüstóráját. A legutóbbi hóhullám annyira leapasztotta a tó vizét, hogy Cox a rakpart körüli iszapban megtalálta óráját, amelyet azonnal felhúzott. Az óra azóta ismét kifogástalanul jár, miután burkolata szavatoltan vízmentes.

Fontos közlemények a bérilőközönség részére. A nagyváradj Bérilők Szövetsége közli: Nagyvárad város pénzügyi osztálya megkezdte az ideai városi adók és taxák kivetési adatainak összeírását. Ebből a célból minden bérilő és háztulajdonos külön-külön kap egy-egy vallomási ívet bazaszállítva, amelyet 5 napon belül kell kitölteni, amikor is a város közegei értekeznek. A kitöltést nagy elővigyázattal kell csinálni, mert a beirt adatok egyrészt 5 évre szolgálnak alapul, másrésztől viszont hibák beírások vagy kihagyások súlyos bírságok kivetését vonhatják maguk után. Különösen a lakosbörök számánál és a bérösszeg kimutatásánál kell nagyon vigyázni, mert az idén a város az 5 százalékos lakbértaxát is kivetni szándékozik, ami a bérilők nagyon súlyos megterhelését jelentené. A vallomási ív annyi rubrikát tartalmaz és annyi kérdésre kell felelni, hogy azok körülírására a lapok hasábjain helyet nem igényelhetünk. Epen ezért régi tagjainknak, vagy akik most beiratkoznak, minden felvilágosítást díjmentesen adunk meg és ugyancsak díjmentesen állítjuk ki vallomási ivateket is.

Míg jóízűen horkolt, összeomlott a háza fellette. Newyorkból jelentik: Rea Pál 55 éves logansport (Indiana állam) lakos mélyen aludt, midőn háza összeomlott. A rendőrség által kihívott mentők lázasan keresték a holttestet a romok között. Végre hatalmas horkolás vezette őket nyomra: a beomlott gerendák és téglák alatt ott feküdt Rea, aki csodák-csodájára teljes épségben maradt és még mindig jóízűen aludt. Midőn kihúzták, megiepetve közölte megmentőivel, hogy földrengésről álmodott és úgy látszik, álma valóra vált.

Bőrigázva

Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt.

Amint haza érek egész testemet be fogom dörzsölni **CARMOL** *)-al és meg vagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hülés, gripa, reumatikus fájdalmak és táz ellen

Zürichi zárlat. Párizs 11.80 háromnegyed, London 20.87, Newyork 446, Brüsszel 74.95, Milánó 23.45, Amszterdam 23.675, Berlin 178.50, Szófia 540, Varsó 84, Belgrád, 10, Bucuresti 325.

HAT VAGON ITALT ÉS 25 VAGON KIALLITÁSI TÁRGYAT SZÁLLITOTTAK BUCURESTIBŐL A NEWYORKI VILÁGKIALLITÁSRA. Május elsején ünnepélyes keretek között nyílik meg Newyorkban a világkiállítás, amelyben Románia is részt vesz. Románia több hatalmas pavillont építtetett, amelyben az ország termékeit, iparcikkeit és természeti szépségeit fogják bemutatni. Bucurestiből már útnak is indították a kiállításon szereplő tárgyakat és képeket, amelyeket 25 vagonban szállítottak el. A kiállítási román vendéglő számára hat vagon italt küldöttek.

Újból közlekedik az Arad-hegylajai villamos. Arad. Saját tud. Az Arad-Arad-hegylajai villamos vasút társaság igazgatósága közleményt adott ki, hogy a villamos vasutak járatai ismét menetrend szerint közlekednek.

Mármarosziget határában egy fiatalember át akart kelni a Tiszán és a vízbe fullt. Saját tud. Mármarosziget határában néhány fiatalember át akart kelni a Tiszán. Az átkelők között volt Nagy Sándor 18 éves mármaroszigeti kereskedő, aki a hideg Tisza vizében görcsöt kapott és ott lelte halálát. Az átkelés részletei és a szerencsétlenség körülményei ismeretlenek. A Tisza vize a fiatalember holttestét Hosszumező határában vette ki, ahol a járókelő parasztiak akadtak rá. A látottakat jelentették a hosszumezői csendőrségen, ahonnan telefon útján értesítették a mármaroszigeti rendőrséget, melynek alapján szereztek tudomást Nagy Sándor szülei fiuk tragikus haláláról. A fiatalember holttestének Mármaroszigetre való szállítása érdekében az ezülok azonnal lépéseket tettek.

Elítélték egy gondatlan édesanyát gyermeke haláláért. Csikszereda. Saját tud. Lenk Róza tizenhárom éves kétéves Jenő fia, édesanyja gondatlanága következtében a kutha esett és ott lelte halálát. A törvényszék gondatlanságból okozott emberölés miatt háromhavi elzárással és kétezer lei pénzbüntetéssel sújtotta.

KÉTSZÁZ TERRORISTÁT TARTÓZTATTAK LE PALESZTINÁBAN. Jeruzsálemből jelentik: A terroristák vasárnap véres tevékenysége következtében, melynek öt halottja és négy sebesültje volt — a rendőrség és a katonai erők nagyszabású házkutatást végeztek az óvárosban és Haifa arab negyedében. Rengeteg egyént állítottak elő és halgattak ki. Kétszáz embert — közöttük hírhedt terroristákat — letartóztattak.

Egy hároméves gyermek tűzhalála. Szatmár. Saját tudósítónk jelentése. Megrendítő szerencsétlenség történt Erdenegeleg községben. Dr Lesnitzky Béla földbirtokos gazdasági udvarán egy hatalmas szénakazal állott. Az egyik gazdasági alkalmazott három gyermeke a kazal körül játszadozott. Lyukat vájtak a szalmában és egymás elöl ezekbe bujtak el. Az egyik gyermek valahonnan gyufát szerzett. Amikor mindnyájan a szalmában voltak, a gyermek meggyújtotta a gyufát, amelynek tűzétől a szalma pillanatok alatt lángrollobbant. A gyermekek közül kettő gyorsan kibújt a lyukból, a harmadik azonban, egy hároméves kislány, a füsttől elezdült és ott maradt. Amikor az oltásra elősiető emberek ráakadtak, már nem élt. A szalma, mintegy ötven szekérnyi, elégett.

Bűnjel lett a világhíres Kék Mauritius bélyegekből. Berlinből jelentik: A két híres „kék Mauritius” bélyeg, minden idők bélyegeinek egyik legnagyobb ritkasága, jelenleg a német valutarendőrség birtokában van, mint bűnjel. Barteles Vilmos berlini bélyegkereskedő évek óta súlyos valutavizsgálásokat követett el. A rendőrség most a kereskedőt letartóztatta, a nála talált bélyegeket pedig bűnjelként lefoglalta. A lefoglalt bélyegek között van a két kék Mauritiuson kívül egy 13 centes havay-i bélyeg is, amelyet a kereskedő 62.000 márkáért akart értékesíteni.

Halálrazulta a kidölt kapu. Szatmár. Saját tudósítónktól. A főtéri Boros Adolf-féle bérpalota házmestere: Főrizs Antal, a Mosoiu-utcai hátsó kijárat előtt álldogált. Amikor a kaput be akarta zárni, az kidölt és maga alá temette a 73 éves embert. Főrizst eszméletlen állapotban szállították be a szatmári kórházba, ahol azonban a gondos ápolás ellenére, kiszervenedett. Holttestét feboncolták és megállapították, hogy a néhez kapu zuhanása az öregember több belső részét összeroncsolta és ez idézte elő a halált. A család az öregember halála miatt a háztulajdonos ellen százezer leies kártérítési pert indított.

Temetés. Grámm Gyuláné szül. szeptesi Varga Juliánna 77 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

* A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz sokszor nagyon jól tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

BRONZKORI LELETEK SVÉDORSZÁGBAN. Stockholmból jelentik: Lund közelében igen értékes archeológiai leletre bukkantak. Az egyik mocsárban ásatási munkálatok előkészítése közben napvilágra került egy bronzkori íj. Ez az első eset, hogy Európának északi részében bronzkori leletre bukkantak. Némkésőbb érdekesek azok a leletek, amelyeket Bodarp temetőjében találtak. A temető egyik része a Krisztus előtti VII. századból származik. Az egyik teljesen épen talált sírból a bronztárgyak egész sora került elő. Találtak egy igen szépen kidolgozott kőperecet is, amely a délnémet és északatlantiai mesterművekhez hasonló kidolgozást mutat.

Allandó zenekart szerződtek egy amerikai idegklinikán. Newyorkból jelentik: A kaliforniai egyetem idegklinikáján legújában sajátos módszerrel próbálják az idegbetegeket gyógyítani. A klinika igazgatója ugyanis állandó zenekart szerződtetett, amely a betegek szórakoztatására hangversenyeket ad. Amint a tapasztalat igazolja, a zene jótékony hatással van az idegbetegekre. A zenekar a klinika rendező személyzete közé tartozik.

HALÁLRAÍTELTEK EGY RABLÓGYILKOST MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék Luzás Sándort, aki az elmúlt év decemberében meggyilkolta és kirabolta Igriny Lajos gyümölcskereskedőt, előre megfontolt gyilkosságért, rablásért és csalásért összbüntetéssel halárraítelte. A gyilkos és védője fellebbezett az ítélet ellen, mire a törvényszék tanácsa kegyelmi tanácsá alakult át.

Megszüntetik az aradi gázgyárat. Arad. Saját tud. Az aradi gázgyár üzemének megszüntetésére már megtörténtek az intézkedések, miután a cseppfolyós gázok forgalombahozatalával lényegesen üzem megtakarítást ér el Arad város vezetősége. Az üzembeszüntetés mindeztideig csak azért nem történt meg, mert az aradi közegézésügyi intézményeknek elengedhetetlenül szüksége volt a gázra, különösen a fertőtlenítő eljárásoknál. Ezeknek a készülékeknek átszerelése a cseppfolyós gázok használatára néhány napot vesz igénybe, s amint ez az utolsó akadály is megszűnik, állítják az aradi gázgyárat.

Hitler vezér és kancellár ápr. 28-an lesz 50 éves

Nagysikerű estély keretében mutatkozott be a brassói Katolikus Népszövetség ifjúsága

Brassó. Saját tud. Röviden beszámoltunk arról, hogy a brassói katolikus ifjúság munkaközössége nagyzeabáru közgyűlés és estély keretében bontott zászlót. A katolikus nap méltó befejezése, illetőleg az újjászervezett népszövetségi tagozat sok reményekre jogosított elindulása volt a kultürestély, amely a Vigadó nagytermében zajlott le. Pont fél 10 órakor a Himnusz ünnepi hangjai mellett, telt ház előtt kezdődött meg a műsor, amelynek minden egyes száma kiemelkedő esemény volt.

P. Jánossy Ferenc vezetésével brassói zenészekből alakult zenekar magyar zeneszerzők műveiből játszott nagyon szépen, szívesen, művészi hatásokkal. Nagyon szép volt a Barabás, Molnár, Jánossy és Bálint zenekvartett mindkét száma. A lelkes és hálás közönség melegen is tapsolt a szép muzsikának és kitűnő előadóinak. A Magyar Dalárda Lenyel L. Béla karnagy vezetésével Kacsó Pongrácz „Mátyást királlyá választják” című művét olyan pompás plasztikával hozta ki, hogy néha tisztára történelmi kép hatását tette. Ugyancsak nagyon szépen sikerült a „Babilonnak vizej mellett” is.

A kitűnő műsor további részén Kiss Jenő és Szemlér Ferenc, az erdélyi irodalom két legtehetségesebb költője, verseikkel szerepeltek. Gyö-

nyörű, megható, csupa szív volt minden versük. A közönség viharosan tapsolt a költőknek s igazuk is volt. Venczel József és Dániel Antal, a katolikus mozgalom e két fiatal és kiemelkedő egyéniségei, tartalmas és érdekes gondolatokkal bővelkedő előadással járultak az estély sikeréhez. Venczel József a katolikus akcióról beszélt. Olyan szép és elmélyülte serkentő előadás volt, amilyent Brassóban a Katolikus Nagygyűlés után még nem hallottak világi ember ajkáról. Dániel Antal a magyarság és kereszténység ezeréves kapcsolataival foglalkozott s a magyar katolicizmust a keleties, népi erők nyugatos életformákba való illesztésében mutatta ki.

A műsor befejező száma a brassói székelly alkalmazottak tánc-csoportjának a bemutatkozása volt, amelynek során bemutatták az ősi népi táncokat — nagy sikerrel.

Igazán szerencsés gondolat volt ennek a székelly „Gyöngyösbokrétának” — amelyet Balázs Gyula szervezett meg — a szerepeltetése. Külön meg kell dicsérnünk Gál Károly siklódi székelly földműves nagyszerű verbunkos-táncát.

Az újjászervezett népszövetségi tagozatnak a vasárnapi tevékeny naphoz és sikerhez sok-sok hasonlót kívánunk. **Pály Ferenc.**

Csak a jegesszekérben hült le a botrányt csináló részeg legény harci kedve

Nagyvárad. Saj. tud. Részeg legény vetődött tegnap a Rimler Károly-utcában, melynek tájékán nem egyszer csapnak botrányt magukról megfeledkezett fiatal emberek, úgy hogy összefut rá öt-hat utca népe.

Nem lehet tudni: mi okból, de valamiért nagyon megmérgeződött a fiatal, ittas honpolgár. És lármázni, hadonászni kezdett az utcán. Az emberek kigyűltek lakásaik elé és jókat nevettek viselkedésén. De a legény ezen még jobban megmérgeződött és haragjában nekironított az első embernek, akit joggal gyanúsíthatott, hogy az ő állapotán mulat. A városnak nem a legvittezebb negyede ez: rémülten menekültek a kíváncsiak a támadó fellépés következményének vállalása elől. Erre vérszemet kapott a részeg legény, üldözőbe vette a megfutamodókat, akik szempillantás alatt eltűntek a házak kapuiból, ott, amerre az üldözés irama lendült.

De más utca-részekben annál több érdeklődőt csalt ki a nagy riadalom. Férfiak, nők, gyermekek sokadalmá tarkállott már az utca keresztelődésénél, amely az ittas ifju támadó műveleteinek bázisul szolgált és ahonnan váltakozó irányban félemlítette meg a köréje gyűltek egy-egy csoportját.

A dolog lassankint kezdte elveszejteni humoros jellegét. A fiatal ember az egész városrész urának érezhette magát: amerre nézett, porzott szét a lakosság; de néha mégis sikerült elcsipnie valakit, aki aztán súlyosan bűnhődött kíváncsiságáért.

Ez aztán felbőszítette a lakosságot. Az egész városrészen vak riadalom vett erőt, már százával tódultak a botrány színhelyére az emberek: virtuskodó suhancok, erőteljes férfiak is voltak közöttük, de senki sem vállalkozott arra, hogy a zaránda legényt megfékezze. Mégis akadt egy kamasz, aki ellentámadásba ment át és követ dobott feléje.

De ez retentő visszahatást váltott ki. A részeg fiatal ember harci lendülete most már nem ismert határt. Nagy követeket tépett ki a kövezetből, s azokkal rontott a lakosságra. Néhány suhanc felvette a harcot s szabályos köcsata indult meg. Ekkora botrányt még alig látott ez a városrész. Mindenki kiabált, ordított, jajveszékelt. Az aszsonvok, akik fiaikat vették észre, belekeveredve a küzdelembe, kétségbeesetten hívták őket vissza; a férfiak biztatták egymást, hogy rá kellene már menni, le kellene fogni, össze kellene törni a semmirevalót; az öreg emberek bosszankodva fenekedtek, hogy de hiszen lennének csak ők fiatalok, majd megmutatnák ők, letepernék, pozdoriává zuznák, kitaposnák a belét; a fiatal nők sópáncodtak, hogy nahát mégis csak hallatlan gúváság, hogy nem akad egy erős férfi, aki rávetné magát a garázdálkodóra és megszabadítaná a városrész felriasztott lakosságát a retentő aggodalomtól.

Immár jó félórát tartott a részeg legény rémuralma. Egyszer sikerült behatolnia egy ház-

ba, ahonnan aztán riadt sikoltások hallatszóttak ki a kerítésen át. Egy harciasabb kamasz, aki nem a városrész törzslakosságához tartozott, ostrom alá fogta a megszállott lakást és kemény bombázással sikerült is onnan kivernie a betolakodót. Ez azonban csak fokozta a botránycsináló legény harci kedvét s most már teljességgel eszeveszetten folytatta támadásait, úgy állva meg néha — csapzott hajjal, magából kikelten — az általa rőtöngzött küzdőtérre, mint valami diadalmas hőst.

Főzben valaki összehelyezte minden hatóságot, ahonnan segítség volt várható.

Erre járőr jelent meg a felbolygatott városrészben. A járőr vezetője először szép szóval akarta észre téríteni a garázdálkodót.

— Testvér — mondta neki. — Csenedesedj és gyere velem.

De az nem állt kötélnek.

Amire barátságatlanabb nógatások következtek. Még mindig eredménytelenül. A részeg legény késznek mutatkozott a járőrrel is szembeállni. Ennek már fele se volt tréfa. Erélyesebb eszközökkel igyekeztek jobb belátásra bírni őt. De ez a módszer sem bizonyult sikeresnek. A legény ellenszült, még akkor is, amikor a járőrpáncsnok vasraverette. De ekkor csodálatosképpen megfordult a közhangulat. A nép sajnálni kezdte a részeg legényt. Szegény ördög!... Ki tudja, milyen jó fiu lehet. Mindegy, hogy kicsoda, micoda, s hogy milyen nyelven szikozódva zaklatta fel a városrész nyugalalmát. Ember!... Berugott, tőkrészeg lett, Istenem, megtörténik... Örmester ur, ne bánják, ne bánják... Egy jólöltözött ur azt tanácsolta a járőrpáncsnoknak, hogy téteese kocsiira a szerencsétlen fickót. Misként ugye boldogul vele. Az örmester jónak találta ezt az ötletet. Épp arra dőcögött egy üres jegesszekér. Azt megállította és megparancsolta, hogy emeljék belé a földön fet-rengő legényt.

Most aztán teljes biztonságban érezte magát az utca és gáttalanul felszabadulhatott mindenkiben az emberi szánalomérzés. Az aszsonvok már könnybelábbadt szemmel nézték, mint zuhan a rugkapálózó részeg legény a jegesszekérbe, mint nyomják reá a tartály fedelét, s mint ültetnek a fedélre két vigyorgó utcakölyköt, hogy a fogoly ki ne tudjon szabadulni szűk hörtönéből.

És mindenki a részvét sóhajait küldte utánna, mikor a szekér elrohogott vele.

Regény újdonságok:

Lagyi: A kiválasztottak, kötve	178 Ft
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve	202 „
Poster: Amerika álma, füzve	148 „
Kenneth: Északnyugati átjáró I. II. füzve	297 „

KÖZGAZDASÁG

Kimutatásokat készítettek a temesvári kereskedők az adók megváltozásáról

A „patenta fixa” öt év alatti emelkedése számokban

Temesvár. Saját tud. A Kereskedők Egyesülete táblázatokat készített a kereskedők adóinak az utóbbi öt évben való emelkedéséről. A temesvári Kereskedők Egyesülete elsősorban utal arra, hogy az idén az államnak járó adó és szuprakvóta husz százalékkal emelkedett, az eddigi kilenc százalékos városi, megyei, egészségügyi és kamarai kiegészítő addicionális kulcs további három százalékkal emelkedett — nevezetesen az eddigi egyszázalékos rendkívüli pótdadót kétszázalékosra emelték fel és a helytartóság ugyancsak két százalékos kiegészítő pótdadót léptetett életbe. Ehhez még hozzájárul: az adóalap után egy százalék a kereskedői nyugdíj- és segélyintézmény javára, két százalék utadós a tavalyi két százalékos nemzetvédelmi adicionális négy százalékra való felemelése.

A Kereskedők Egyesületének kimutatása szerint így a rendes állami kulcson kívül — amely a tavalyi és ideai husz százalékos emeléssel a „patenta fixa” kategóriájánál megfelelő 14,4 százalékos kulcsnak — még tizenkilenc százalékos adókulcs is hozzájárul, valamint a megfelelő szuprakvóta. Ugy, hogy a kereskedelmi foglalkozás adókulcsa például 68.000 lei adóalapnál 35,4 százalék, 90.000 lei adóalapnál 36 százalék, 140.000 leinél 37 százalék, 190.000 lei alapnál 38 százalék, 250.000 leinél 40 és 300.000 leinél 41 százalék — s ilyen arányban emelkedik tovább.

Ami a „patenta fixa” egyes osztályainak adóit, illetve adóemeléseit illeti, a Kereskedők Egyesülete ezekről áttekintő táblázatokat készített 1934-ig, vagyis öt évre visszamenőleg. A táblázat adatai az egyes osztályok 1934-ben, 1937-ben, 1938-ban és 1939-ben való adóját tüntetik fel. Ezek szerint:

1. osztály, 3000 lei adóalap után, az adók az említett években: 540, 630, 750, 1002 lei.	2. osztály, 7000 lei adóalap: 1260, 1470, 1750, 2968.
3. osztály, 12.000 lei adóalap: 2160, 2604, 3084, 4109.	4. osztály, 18.000 lei adóalap: 3240, 3906, 4626, 6163.
5. osztály, 23.000 lei adóalap, 4481, 5032, 5952, 7924.	6. osztály, 35.000 lei adóalap, 6933, 7730, 9130, 12.146.
7. osztály, 46.000 lei adóalap, 9300, 10.252, 12.092, 16.074.	8. osztály, 68.000 lei adóalap, 14.112, 15.428, 18.148, 24.090.
9. osztály, 90.000 lei adóalap, 19.260, 20.810, 24.410, 32.352.	10. osztály, 140.000 lei adóalap, 31.680, 33.640, 39.240, 51.848.
11. osztály, 190.000 lei adóalap, 1934-ben —, 1937-ben 4704 lei adó, 1938-ban 54.645 lei, 1939-ben 72.034 lei.	12. osztály, 250.000 lei adóalap, —, 67.750, 75.750, 99.400.
13. osztály, 300.000 lei adóalap, —, 81.750, 93.750, 122.700 lei.	

Az emelkedések a „patenta fixa” osztályai-ban a Kereskedők Egyesületének megállapítása szerint a múlt évi adóhoz képest 33 százalékra rugnak, a két év előtti adóhoz viszonyítva 50 és 60 százalék s az öt év előtti adóhoz viszonyítva 70 és 80 százalék között mozognak.

Az adókimutatások általában a temesvári helyzetet tüntetik fel. Másutt a városi vagy községi kiegészítő pótdadó aránya szerint változik.

Hogyan töltsük ki a városi adó- és illeték vallomási íveket

Ismerteti: dr. Lengyel Zsigmond ügyvéd a Nagyváradi Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke

II.

A városi adó és illeték vallomási ívek kitöltése tárgyában a már kifejtetteken kívül még a következőkre hívom fel az adózók figyelmét:

1. A háztulajdonos a részére szóló vallomási ív II. része I. rovatában vezesse be a házában levő összes lakószobák számát.

Ha a házban nem lakás céljaira használt helyiségek is vannak, (tehát üzleti, ipari helyiségek, irodák stb.) ezek számát számítsa hozzá a lakószobákhoz és ekként az I. rovatba a lakószobák és a most említett helyiségek összesített számát írja be.

A háztulajdonos a 2-ik rovatba írja be a házában levő összes mellékhelyiségek számát.

A háztulajdonos a II. rész többi rovataiban sorolja fel az általa a házban használt lakás vagy más helyiséggel kapcsolatos egyéb adózás alá eső adótárgyakra vonatkozó adatokat.

2. A bérlő a részére szolgáló vallomási ív I. rész I. rovatába írja be az általa használt lakószobákat, az időpontot, amikor használja ezeket, a lakás fekvését és a bruttó bérjövendőt.

A 2. rovatba vezesse be a mellékhelyiségek számait, valamint a további rovatokba az ott kért felvilágosításokat.

3. A háztulajdonos az ő vallomási íve II. rész 4-ik (a bérlő a vallomási ív I. rész 4-ik) pontjában a „Birou de orice fel” mellett tüntesse fel az általa netalán használt iroda helyiséget, ugyanott a

jegyzet rovatban említse meg az iroda jellegét. (ügynöki, kereskedelmi, ügynöki stb. iroda).

Sem az ekként feltüntetett helyiségek, sem pedig a butorozottan kiadott szobák nem fogják növelni a már fentebb említett rovatokban feltüntetett lakószobák számát.

4. Ugy a háztulajdonos, mint a bérlő vallomási ívek II. rovatában a tervek készítésére feljogosult egyének tegyenek vallomást.

5. A közmunka szolgáltatási kötelezettségre vonatkozó vallomását úgy a háztulajdonos, mint a bérlő a lakásával kapcsolatban tegye meg.

Ha tehát a háztulajdonosnak vagy a bérlőnek a lakásán kívül más utcában vagy városrészben üzlete, irodahelyisége, vagy műhelye van, akkor a közmunkaszolgáltatási vallomást csak a lakásával kapcsolatban kell előterjeszteniük.

6. A házmestert a pénzügyi kivetési osztály álláspontja szerint házi-cselédnek kell tekinteni és ennek folytán a házmestert a háztulajdonos a saját cselédjei számában jelentse be.

Ugyancsak ennek az álláspontnak az alapján a közmunka szolgáltatására kötelezett házmestert, vagy ennek közmunkára kötelezett családtagjait, vagy lakásában lakókat a háztulajdonos vallomási íve III. részébe kell bejelenteni.

Ennek ellenére azonban a közmunka szolgáltatására való kötelezettséget a házmesterre, vagy a lakásban lakókra külön-külön egyenként fogják kiróni.

Junius 1-ig meghosszabbították a román-magyar kereskedelmi egyezményt

Bucurestiből jelentik: A Budapesten folytatott román-magyar kereskedelmi tárgyalások eredményeképpen a március 31-én lejárt egyezményt junius 1-ig hosszabbították meg. Románia ennek értelmében junius 1-ig 19.750 vagon fát szállíthat Magyarországnak. Románia Magyarországra irányuló fakivitele január hónapban 34.809 vagon volt a multévi 11.672-vel szemben. Kárpát-alja Magyarországhoz csatolásával Magyarország faállománya jelentékenyen növekedett, szakértők szerint azonban a Romániából Magyarországra irányuló fakivitel emiatt nem fog esökkenni. Magyarországot főképpen Románia látja el fával, 1938-ban 15.047 vagon tűzifát szállított Románia, 1795 vagon Jugoszlávia, 1609 vagon Ausztria és 11.858 vagon Csehszlovákia.

Nagyarányú építkezések és új pótdadó Nagybányán

Saját tud. A város új költségvetését a vármegyei prefektúra jóváhagyta. A költségvetés végösszege 19.619.467 lei. Amikor a költségvetést a törvényes előírásoknak megfelelően, közszemlére tették ki, a polgárság köréből ellene többen fellebbezést adtak be. A vármegyei prefektúra azonban a fellebbezéseket nem vette figyelembe.

A költségvetés összeállításánál figyelemmel voltak azokra a hiányokra, amelyekért már eddig is sok panasz hangzott el. Elsősorban az új városi műgyógyrót akarják felépíteni. Erre a célra 300 ezer leit irányoztak elő. Átalakítják a színház belső részét is, ami 800 ezer leibe kerül. A városháza tatarozására 200 ezer leit vetettek fel. A vágóhidat szintén alapos javítás alá veszik 223 ezer lei költséggel. A Zazar folyó szabályozása szintén az új munkatervben szerepel. A munkálatok 300 ezer leibe kerülnek, a költségvetésben azonban csak 100 ezer lei szerepel ezen a címen. A különbözetet a vízrendészeti alaphoz fedezik. A múzeum épületének javítására 100 ezer, a tűzoltóság felszerelésére 175 ezer, hidak, gyalogjárók és utak javítására, illetve építésére 700 ezer lei az előirányzott összeg.

A város az iparra és kereskedelemre 5 százalékos pótdadót vetett ki, mivel a költségvetési előirányzat újabb bevételeket igényel.

HUSZEZER GYÜMÖLCSFÁT UTALT KI A MEZŐGAZDASÁGI MINISZTERIUM MÁRAMAROSMEGYE RÉSZÉRE. Máramarossziget. Saját tud. A földművelésügyi minisztérium 20.000 gyümölcsfát küldött a máramarosmegyei földművesek részére. A gyümölcsfa-csemeték jutányos ár mellett kerülnek forgalomba és 6 év leforgása alatt 3 részletben kell csak azok árát kifizetni.

Egy nagybányai cég moratoriumot kért. Szatmár. Saját tud. Gergely Gyula, a nagybányai Transilvania kőszuha és textilárú cég a szatmári törvényszékhez moratoriumi kérelmet adott be. A törvényszék a kérelemmel most foglalkozott és annak elvben helyt adott. A bíróság elrendelte a hitelezői értekezlet összehívását. A cég aktívái 5.079.492 lei, passzívái pedig 2.525.387 leit tesznek ki. A cégtulajdonos moratoriumi kérelme hat hónapra szól.

KIMUTATÁST KELL KÉSZÍTENI KÉSZLETÜKRŐL A NAGYKÁROLYI LISZTKERESKEDŐKNEK. Szatmár. Saját tud. A nagy-károlyi lisztkereskedőket az illetékes pénzügyi hatóságok felhívták, hogy a raktáron lévő lisztről készítsenek pontos kimutatást. A rendelkezés kapcsolatban van azzal a királyi rendelet-törvénnyel, amely a napokban jelent meg és amely a liszt forgalmi illetékét az eddigi 0,22 lei helyett különként 0,30 leiben állapította meg. A lisztkereskedők az 1939 április 1-e előtt beraktározott liszt után most kötelesek a 0,08 leies illetékkülönbözetet megfizetni. A forgalmi illetéket őrlés után a malmok röjják le, a kereskedők csak a különbözettel tartoznak elszámolni.

LEGUJABB

II. Károly, Boris király és Pál régensherceg találkozása

Öfelsége már el is utazott a fővárosból

Londonból jelentik: A Daily Telegraph bucaresti jelentése szerint II. Károly király kedd este elutazott a fővárosból, hogy Boris bolgár királlyal és Pál jugoszláv kormányzóherceggel találkozzék. A lap szerint a hármas találkozó valószínűleg II. Károly király jachtján történik meg.

Olaszország és Franciaország viszonyát sem a béke, sem a viszály-szóval nem lehet kellőképpen megjelölni

Az olasz kamara felirati válasza a trónbeszédre

Rómából jelentik: A kamara is feliratban válaszolt a király legutóbbi trónbeszédére. A felirat a Magyarországgal való kapcsolatokról szólva megelégedéssel állapítja meg, hogy a baráti magyar nemzet az elmúlt hónapok folyamán meg tudta valósítani jogos igényeit.

A felirat a továbbiakban kiemeli a Róma—Berlin-tengely szilárdságát és fontos kijelentéseket tartalmaz az olasz-francia viszony tekintetében. Megállapítja, hogy Olaszország és Franciaország viszonyát sem a béke sem a viszály

szóval nem lehet kellőképpen megjelölni. E kapcsolatok mai állását a megnevezésnek egész multbeli sorozata idézte elő. Olaszország világosan ismertette követeléseit Franciaországgal szemben. A világnak el kell ismernie, hogy Mussolini munkáját e tekintetben is a határozottság és mérséklet jellemzi és meggyőződéssel arról, hogy Mussolini anélkül, hogy lemondana jogairól, ezeknek a jogoknak a béke keretében való megoldását óhajtja.

Teleky és Csáky római tárgyalásainak jelentőségét méltatja a világsajtó

Német vélemény szerint a megbeszélések hozzájárulnak a román-magyar és a jugoszláv-magyar jóviszony alakulásához

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy fontosságot tulajdonít a magyar államférfiak római tanácskozásainak. A legtöbb lap részletesen közli a látogatások programját és az elhangzott pohárköszöntőket. A Reuter kiemeli, hogy Olaszország erős Magyarországot kíván. A Daily Mail olasz lapvéleményeket közöl, annak bizonyosságul, hogy római körök nagy fontosságot tulajdonítanak a látogatásnak. A lap azt hiszi, hogy a tárgyalások célja: a magyar—lengyel viszony szorosabbátétele, másrészt a magyar—jugoszláv és magyar—román megegyezés előmozdítása.

Római jelentés szerint az olasz fővárosban tartózkodó magyar államférfiak szerdán délben

villásreggelin vettek részt báró Villányi Frigyes, magyar követnél, délután pedig Róma városát tekintik meg. Előreláthatólag a nap folyamán újabb politikai megbeszélésekre kerül sor.

Berlinből jelentik: A német lapok hosszú távirathoz számolnak be a magyar államférfiak római fogadtatásáról. A német lapok szerint a megbeszélések során valószínűleg ismét a magyar—jugoszláv kapcsolatok megszilárdításának kérdése áll előtérben, amihez hozzájárulnak a legutóbbi balkáni eseményekkel kapcsolatban tett olasz—jugoszláv baráti megnyilatkozások. A Frankfurter Zeitung szerint a magyar—román viszony tekintetében is javulás észlelhető.

Jugoszlávia és Bulgária bevonásával új hatalmi csoport létrehozását tervezi Olaszország

Párizsi jelentés szerint a francia sajtó úgy véli, hogy a magyar államférfiak római látogatása az olasz diplomácia messzetekintőbb balkáni terveivel áll összefüggésben. A Paris Midi szerint az olasz diplomácia elő akarja mozdítani a magyar—jugoszláv közeledés ügyét. A Ce Soir szerint a római megbeszélések igen nagy fontosságúak és főcéljuk az, hogy a nyugati nagyhatalmak védelmi rendszerével szemben új csoportot hozzanak létre. Ebben a csoportban helyet kapna Jugoszlávia is,

amelyről Párizs és London a utóbbi időbe sajnálatosan megelégedett és Bulgária is.

A jugoszláv lapok a római tanácskozások politikai természetét illetően azt a megjegyzést teszik, hogy ez a látogatás előreláthatólag meg fogja szilárdítani az olasz és magyar nép közötti barátságát és hozzájárul a közép- és kelet-európai viszonyok tisztázásához.

Franco felveszi a kormányzói címet

Párizsból jelentik: Burgosi jelentés szerint lehetséges, hogy Franco tábornok nemsokára felveszi a „Spanyolország kormányzója” címét és ebben a minőségben gyakorolja tovább az államfői hatalmat.

Von Papen az új ankarai német követ

Berlinből jelentik: Hitler vezérkancellár, Von Papent, ankarai német követévé nevezte ki. Von Papen bucekühallgatáson jelent meg a kancellárnál, aki szerencsekívánatait fejezte ki Papen ankarai működéséhez.

Május 7-én indul az angol királyi pár Amerikába

Londonból jelentik: A Buckingham palotából kedden este hivatalosan közölték, hogy az angol királyi pár május 7-től 14-ig hivatalos látogatást tesz az Egyesült Államokban. Ez idő alatt a királyi pár az Egyesült Államok kormányának a vendége lesz. A látogatás Roosevelt elnök meghívására történik.

Törökország közvetítése a balkáni viszonyok rendezésében

Londonból jelentik: Angol körökben megálapítják, hogy az angol-török tárgyalások kielégítő mederben folynak. A tárgyalásokat mai állapotukban úgy ítélik meg, hogy egyelőre még nem lehet tudni, vajon sikerül-e valamelyes egyezményt tétő alá hozni a tárgyaló felek között.

Jólétesült körökben Törökország célkitűzéseit úgy jelölik meg, hogy a mostani tárgyalások által a balkáni viszonyokat kívánják rendezni. Ennek során főképp Bulgária viszonyának rendezéséről van szó.

Lindbergh ezredes felülvizsgálja az Egyesült Államok légi haderejét

Washingtonból jelentik: Lindbergh ezredest, mint tartalékos tisztet, katonai szolgálatra behívták és az Egyesült Államok légi haderejébe osztották be Arnold, légi haderő főparancsnok mellé, mint repülésügyi szakértőt. Feladata, hogy felülvizsgálja az USA légi felkészültségét és arról jelentést terjesszen be. Lindbergh így nem térhet vissza családjához. Az ezredes családja továbbra is Németországban tartózkodik.

Eletbelépett Szlovákiában a zsidótörvény

Pozsonyból jelentik: A kedden megtartott szlovák minisztertanács rendeleti uton életbelépett a zsidótörvényt. Eszerint: nem tekinthető zsidónak az, aki 1918 október 30-ika előtt kikeresztelkedett. Az ügyvédi kamara tagjainak legfeljebb négy százaléka lehet zsidó. Zsidó ügyvéd csak zsidó ügyfelet képviselhet. Zsidó csak olyan lap szerkesztője lehet, amelynek lapfejléjén fel van tüntetve a lap zsidó jellege.

Az amerikai hajók nem közlekednek a Földközi tengeren

Londonból jelentik: Angol hajózási körökben, de az egész angol közvéleményben is általános feltűnést keltett az a newyorki távirat, amely szerint az amerikai hajózási vállalatok elhatározták, hogy egyelőre megváltoztatják azoknak a hajójáratoknak az utirányát, amelyek a Földközi-tengeren keresztül közlekednek. Elsősorban személyszállító gőzösökről van szó. A Távkeletre induló hajók további intézkedésig, nem a Földközi-tengeren át, hanem az afrikai partok megkerülésével, a Jöreménység fok érintésével fognak közlekedni.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szoba mellékhelyiségekkel álló lakás. Érdeklődni: Nagyvárad, Sar. Take Jonescu 23.

Kiadó

május 1-re 1 szobás, fürdő és előszobás lakás. Nagyvárad, Str. Principele Mihai 14.

Allást nyec

szavanként 2

Önállóan

dolgozó masamódnót azonnalra alkalmaz az Elit-kalapezalon, Nagyvárad, Banca Nationala mellett.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

2 1/2 x 1 1/2 méteres szarvasajtó. Nagyvárad, D. Cantemir 32

Különféle

szavanként 3 lei

Fizető

vendégnek mennék jobb családhoz, hegyes, erdős vidékre, — hol szabadfürdő van. Ajánlatokat „Tisztviselő” jellegre a kiadóba.

Ha

nem süt, főz a takaréktűzhelye, Bessenyei kályhás, felelősség mellett rendbehozza. Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15. szám.